

30927

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జనవరి 1918 నా ఆగస్టు నెల 24 వ తేది శనివారము

No. 123

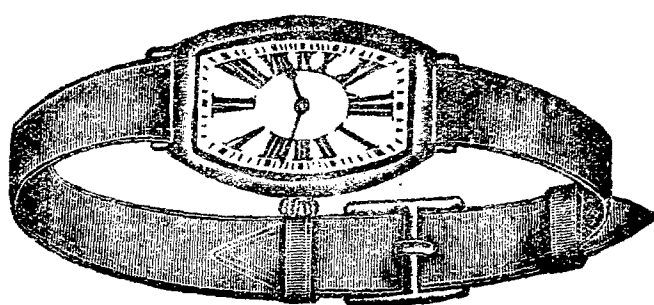
సంపుటము. ౫

కాళియ క్రి నా మ సం వత్సర శ్రావణ మాస బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౧౨౩

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక పని చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ స్థలమందు యుంచినను సరితయిన గంటలను తెలుపును. భూసైన్య ములకును, నావికాదళమునకు,

(1049)

వ్యాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.

గడియారములు పెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. సమృద్ధి మైనవి. చాల స్వల్పధరలు.

సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైన కాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున కుపయోగించు గడియారములు కలవు.

అందరికీ వద్దను దొరకగలవు.

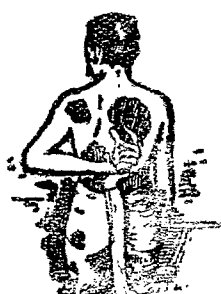
ఏజెంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్తు శెట్టి అంబుకో, ఎన్. ప్లనేడు, మద్రాసు.

తామర తైలము:— తామర, తీట, గజికి మంచిది.

డబ్బీ 1-8 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

రాజరాజి గుర్తుగల తామరతైలము పూరినాక ములగు చాల మంచి నొందలతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. ఆ నేక యేడ్లనుండి యున్న తామర నాలుకైదు సాయలు రాచిన తోడనే పోయినవిని వేలమంది మాకు (వాసి యున్నారు. కాని తామర తీట ఏనుగు గజ్జి మొదలగునవి గలవారందఱు ఈ తైలమును ఒకసారి వాడి చూడ గోరెదము. రాచిన మంటయందఱు చర్మమునలు పెక్కుదు, పుండుపడదు.

అమృతాంజనము డిపో, 119 ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి - లేక 6 తంబు శెట్టి డి, మద్రాసు.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL. SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-æmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested or

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agent for the East, Batala (Punjab) India.

Big Type Edition, Mysteries of Paris.

By Eugenesue. (In 2 Volumes Re 1.) G. W. M. Reynold's Big Type Edn.

	Rs. A.		Rs. A.
Mary Price 8 vol	5 0	Mary Stuart 2 vol	1 4
Bronze Statue 4 ..	2 0	May Middle 2 ..	1 8
Soldier's Wife? ..	1 4	Seamstress 2 ..	1 0
Pope Joan in 3 ..	1 12	Agnes in 9 ..	6 0
Faust, A Romance, of 2 Vols.	...	...	1 8
Robert Macaire in 2 Vols.	...	...	1 0
Loves of the Harem in 4 Vols.	...	...	3 0
Secret Memoirs of a Clergyman's Daughter. In 4 Vols.	...	...	3 0
Canonbury House in 3 Vols.	...	...	2 4
Mysteries of the Court of London. In 17 Vols.	...	...	12 0
Mysteries of London. In 13 Vols.	...	...	7 0
Empress Eugenie's Boudoir in 3 Vols.	...	...	2 4
Pick Wick abroad 3 Vols.	...	...	2 4

Postage extra in all cases. (536-279)

APPLY TO:—

Superior Watch Co.

Post Box No 167 (A) Madras,

AWARDED GOLD MEDAL

490

IN THE BARODA EXHIBITION

For its Sweet Lasting & Delightful Smell

TO

THE WORLD-RENOUNDED

OTTO PARASTAN (REGD.)

Therefore, please just try and enjoy.

Prices:— 1 oz 1 dram 1/2 dram Card 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps

—:O:—

ALSO, PLEASE TRY OUR

PARASTAN HAIR OIL (REGD.)

Free from mineral oils. Best for the Hair.

Prize Re. 1, and Postage Extra

ample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.

No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-8 వెల 0-8-0

పంచభావచీటి చూచికొనిక మోసము గలదు

తలనొప్పిల మాన్పును.

హృస్వపురోవృత్తుల కారణములును

నాయువు పోట్ల పోగొట్టును.

సూసానగలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

పసమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టి డి, మద్రాసు

కాగితం బాంబు - ఇది శ్రీధర్మబోధిని అను నాటకము సంఘముచేత సంస్కారమునకు మాన్యమిందుకాబడినది అందు 1918-వ సం. 0-12-0 వాస్తవికతలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని నాటకము, నాటకశాస్త్రము, మదరాసు

ఇనాం! ఇనాం!! ఇంగ్లీషు లీవర్ గడియారము

ఈ చిన్నగడియారము మిగుల మేల్ నది, చూపుటకు అందముగా నుండును. ఇండియా శాస్త్రము ప్రకారము పొడి యున్నది. ఇందులో గాఢమైన నాటిక మేల్ నది పూర్వముగా నాటకము, నాటకశాస్త్రము, గడియారము ఒకటికి బహు మానములు. రూ. 8-8-0, 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ మేల్ నది గడియారముతోనున్నప్పుడు రూ. 5-12-0 మేల్ నది గడియారముతోనున్నప్పుడు 7-0-0 W.R. Triumph & Co, 24, Bunder St, Madras.

ప్రకాశమానముగు బ్లూప్రెస్ సిరాబిల్లులు ఒక బిల్లు ఒక బుడ్డి సిరా నిరాటంకమునగునా చాల తృప్తికరముగ నుండును ఒకమాత్రము ఉపయోగించి జూచిన ఇయ్యది బహుమతి వారసుని కన్నీటికంటె శ్రేష్టమైనది మిగతా తెలియును. ఉత్తర భూమి ప్రభుత్వములన్నియు ఆంగ్లమున ప్రాయశఃపరము. భారత బ్లూప్రెస్ 144-కి 15 అక్షరముల పాత 0-4-0 వేరు. ఎట్ల సిరాబిల్లులు 144-కి 1-6-0 పాత చార్జీ వేరు. కలయవారిట్లు (వాని కొనవచ్చును.) THE INDIAN INK MANUFACTURING CO, (1212) 61, A Ice factory Lane, Calcutta.

సిరాబిల్లులు
నీల్లలో వేసిన వెంటనే కరిగిపోవును. మిక్కిలి ప్రకాశమానముగ నుండును కాగితముల వినిగిపోదు 2 కిల్ల ఒకబుడ్డి సిరాయగును ఆనద్యకముగు నీలివర్ణముగల నల్లటి సిరాబిల్లులు 144 టికి వెల 1-2-0 ప్రకాశమానమైనట్టియు నీలివర్ణముగల నల్లటి సిరాబిల్లులు 144 టికి 2-12-0 ఎట్లటి సిరాబిల్లులు 144-ను 1-6-0 పచ్చని సిరామాత్రము 144 టికి 1-4-0 వెద్ద మొత్తముగ కొనువారలకు మంచి యి నామాయబడును (1278)

BENGAL INK FACTORY.
24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta
శ్రీ దాదాభాయి నారోజీగారి
స్వరాజ్య మంత్రోప
దేశము, జీవితము.
వెల 0-4-0 భారతీ పేర్ వాపున్, ఏలూరు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
శ్రీరమును విశవచింతరువార ఆత్మసిక్తి.
జ్యోతిషము నాటకమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ (గంధక రై:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు. పి. పి. విజ్ఞానైకా చక్రవర్తి గంధము. వెల రూ. 0-8-0 శ్రీశేఖరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, హైదరాబాద్ 212, మదరాసు.

బంగారు వగైరా యేలం.
తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానము లలో 1918 జూలై-జూలై నెలలలో రాబడిన బంగారు వగైరా వస్తువులు ఈ దిగువ కనుపర్చిన వాటిని 1918 సంవత్సరము ఆగస్టునెల 26 తేది కలెలు 11 ఘంటల మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద యేలం వేయబడును. యేలములో సవాలుచేయ కోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా 100 రూపాయలు షాంకితము కట్టి యేలములో సవాలుచేయవలసినది.

యేలం ఖాయం మంజూరు అయిన తేది లగాయతు 30 దినములలోపల యేలం మొత్తమును పూర్తిగా చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలెను.

1. బంగారు దఫా ఒకటికి తులములు 80 వంతున	840 తులములు
2. బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు	6
3. వెండి దఫాకు 1000 తులములు వంతున	8980 తులములు
4. వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు	8
5. చాలి రూపాయలు	4880
6. శేఖర రూపాయలు దఫాకు రు 1000 వంతున	రు 2420
7. శేఖర నైసాం ఒక లాటుగా	రు 890
8. తామ్రము ఒకలాటుగా	శేర్లు 4'5
9. రాగి వగైరా పాత్రలు ఒక లాటుగా	శేర్లు 200
10. వస్త్రములు వగైరా	
11. కర్పూరం వగైరా చిల్లర తిరిగి సామానులు	
(సంతకం.) శ్రీ మహాంత్రు ప్రయాగ దాసుజీవారు.	
తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానం ఆఫీసు తిరుపతి 17-8-18	(1290) విచారణకర్తలవారు.

నిజమైన జర్మను పరాజయము.
లండను. ఆగస్టు 21:- పరమ రణములకుండున్న రూటరు ప్రత్యేక విశేషము డిల్లీ ప్రాయమున్న వాడు:- నిన్నటికోజున జర్మనులు బలకత్తరముగ ప్రయోముల సమావేశ పరచుకొని రెనియు తన ముట్టికి సంసిద్ధులై యున్నారని యు. మాంగికో సేనాని కనుగొనెను. తరుక్త్రీకంతును వినియోగించి మాంగికోగారి ప్రయత్నములను భంగపరచుటకు సంసిద్ధులై అన్ని విధముల యత్నించిరి- కాబట్టి తరువిధానము ప్రకారము శత్రువులు ఆశ్చర్యముగ ముట్టడించబడుటకు ఆకాశము లేదు. ఈ యుద్ధముందు ఉధియులు సమానబలముతో పోరుచుండిరి. ఇందులో జర్మనులు పరాజితులై గొప్పపట్టులను బొంది జేరుకకు పోవలసివచ్చెను. పరానువా రివుడు కొండ ప్రదేశముందు ఆసూకర్యముగు స్థల మందును పోరుచున్నవారు.

జర్మను విజ్ఞాన భయము.
లండను, ఆగస్టు 21:- రూటరువిశేషముడిల్లీ ప్రాయమున్నాడు:- జర్మను సేనాని లూడెక్ డాన్సుచే గంభీరముగల ఉత్తరము ముఖేజిక్కినది. నెలవుమీదనున్న ఉద్యోగస్థులు యుద్ధానంతరమున జర్మనీలో విజ్ఞానములును బహిరంగముగ పట్టుచున్నారని నాటక తెలిసినది. ఈ యుద్ధముతో రినిషు వెస్టుఫేలి యీ జిల్లా ప్రజలు నెలవుమీద బోవునపుడు కొన్ని ఆయుధములను, చేగోళములను ఈ ప్రదేశమున కై కూడ గొంపోవుచున్నారని ఒక వైని కుడు తెలియజేసెను. కాబట్టి శత్రువు మీద బోవు వారి గుస్తులను జాగ్రత్త పరిశీలించవలసింది. శేరములు దొరకినవో వారిని కఠినముగ దండింపవలయును. తన గొప్ప యుద్ధోగస్థులకు లూడెక్ డాన్సు గారు ఇట్టివిజ్ఞానమును గూర్చి ఎవరైన ప్రశ్నించిన గాని కనుక తెలిసిన గాని తగినవరకు తీక్షణము జరిగింపవలయునని ఉత్తరపు జేసిరి. ఇజేవిధముగ ప్రధాన ప్రభుత్వమువారును వైనికోపయోగముగు యువపదారి యధికారులుగూడ ఇజేరితగ ప్రకర్తించెదరు.

అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యామృతము.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపోగొట్టును.
అమృతాంజనము, డిపో, కొంబయి అండ్ మదరాసు.

కళియుక్తి సంవత్సరాది సంతక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

మంగళ సంవత్సరమున జరిగిన నిరోపాధానసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదానములగు వ్యావహారికములును, దర్శనీయములగు మహానుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాగితములపై చక్కగ ముద్రించబడి సిద్ధముగ నున్నది.

రాగిముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు ముద్రించే సిద్ధముచేసి యందుకువలన కలయవారు వెంటనే ప్రాసక్తిను టునికము. వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ సంతకర చందాదారులకు " " " 0-8-0
" ఆంధ్రసంకర్షర " " " 0-12-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ సంతకర, శేక్ దివ్యతీక 3 మాసముల చందాదారులకు " " " 1-0-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, హైదరాబాద్ నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము

తయారైలము	గజికిలైలము	మోసానిలైలము
డబ్బీ 1-5 0-8-0	డబ్బీ 1-5 0-4-0	సీసా 1-5 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, తంబుకెట్టి పీఠీ మద్రాసు.

OTTO DIE

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 128

(రిజిస్టరు) **ఆటో డిల్ బహార్.** (రిజిస్టరు)
కాలదినది. కాలదినది.

ఇప్పటికాలపురుషి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనలగు ఆల్కాహోలుగాని, సారానుముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన శేఖర పుష్పసారము.

నీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినవో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్నులగరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్నవైజు (ఆర్.డాం)	సీసా 1-5 రు 0-8-0
మధ్యరకము వైజు 1-డాం	" " " 0-12-0
పేరొకవైజు 2 " "	" " " 1-4-0
వెద్దవైజు 4 " " శేక్ 1/2 డాన్సు	" " " 2-0-0

వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులను దొరకును. దీని ఆశేకముగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగవుడు సీసావైజు, కాల్చవైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బహారుయొక్క కలతలములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువనాటి ప్రాసినవో అదాకిమ్మత్తుల సువాసనకాల్చ ఉచితముగ పంపుదురు.

సోలయేజంటు: అంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుమ్మామసీద్ పీఠీ, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంటు: మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, నైసాబాదోడ్డు, మద్రాసు

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

(-)

నాయకు పేట తుంటూరు ఆస్తి దాన సమాజం తరపు
ఫండునుగా యేజంటు ఓడగంటి కాశ్యపు స్వయంగా
1918 జూలై మాసమునకు రూ 47-18-8 వసూలు పరచిరి.

చెన్నపురిలోని శ్రీ ఆంజనేయభక్త సమాజపు కార్య
దర్శి సమాజమునకు భర్తము చేయడని ప్రజలను కోరుచున్నా
రు. సమాజము ముత్యాల పేట మన్నడిపియందలి 40 నెంబరు
గృహమును కలదు.

గుంటూరు జిల్లా చివరలో ఉన్న పాడులోని భోగిభూమి
పుస్తక భాండాగార చతుర్థవార్షిక కోతను మీ కాశ్యపు
వత్సర ప్రావణభక్త పూర్తిగా గురువాసరమునకు గరియగు 22
తేదీన నిట్టల జగన్నాథరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరుగ
బడెను.

గుంటూరు జిల్లా పల్నాడు తాలూకా కార్యవత్సర
యందలి లక్ష్య చెన్న కేసన విలాస గ్రంథాలయ సంఘపు
ద్వితీయ వార్షిక కోతను మిటికల జరిగినది. సాయంత్రము 8 గం
టలకు సభ మరల సమావేశమైనది. ఆయ్యకి వేంకట రమ
ణయ్యగారు గ్రంథాలయముల విధులను గురించి విపులముగ
సంప్రదించిరి.

ఒంగోలు గవర్నమెంటు ట్రైయినింగ్ స్కూలుకు
చేసిన మాడర్ స్కూలులో మాస్టరుగానుండి పనిచేయుచున్న
ప్రొఫెసర్ ఎ.కె. రామచారిగారు 20-వ తేదీ మధ్యాహ్నం
10 గంటలకు ఒంగోలులో, కోదండరామస్వామిదేవాలయము
లో నన్న నూతిలోఁ బడి చనిపోయిరి.

ప్రస్తుతము లిక్విడేషనులో నున్న విజయనగరము నేష
నలు ఎవ్వారైనను కంపెనీని గురించి గుంటకల్లునుండి తోట
ముత్యాలనాయకుగా కల్లు ప్రసించుచున్నాడు: కంపెనీకి
లిక్విడేటరుగా రున్నారా లేరా అట్లున్నయెడల ఏల పట్నా
దారుల హక్కులు ఇంకను పరిష్కరింపబడలేదు లేక యిక
ముందు అయిన పరిష్కరింపబడనో లేదో? పాఠకులు తెలుప
ప్రార్థితులు.

18-వ తేదీ సాయంత్రము 5 మొదలు 7 గంటలవఱకు
కర్నూలునందు వియ్యపు బజారులో నున్న కన్యకాపరమేశ్వరీ
దేవాలయమునందు, ఏతత్పూర్వపుష్కలయిన బాలకవి
శతాధిపాని దామా వేంకటస్వామి గుప్తగారు, యుష్మలపాటి
రామచంద్రరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద శతావధాన
ఫక్కిని గదితా క్రడర్పనంబుఁ గావించిరి.

ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల
తాలూకాలో నున్న పునులూరు గ్రామముం దిదివరకు బాల
విజ్ఞానంద చంద్రాదయ పుస్తక భాండాగారము మాడు సంవ
త్సరములక్రిందట నెలకొల్పబడినది. భాండాగారసభ్యులకు
గలిగినకలకలచే దీనికి వ్యతిరే క్తముగ గొందరు పురుషుల చే జయ
లక్ష్య పుస్తక భాండాగారం బొందు నెలకొల్పబడినది. చిన్న
గ్రామాదులయందు రెండేసి భాండాగారములు బండిన నేటియు
వచ్చివచ్చి రాజాలరు.

దేవగుప్తాపు సన్యాసిరాజు పంతులుగారు 10-వ తేదీన
పగలు రెండు రూముల కలువది మూడవన్నంబున విశాఖపట్న
బపుజిల్లా ఖిసింకోటలో గీర్తి కేషుబయిరి. ఆశ్చర్యకర వివరణ
బాధాపీడితులయ్యును, శ్రీచారిని వజరక నిరంతరము స్మరిం
చుచు పదు నేను దినములలో కేవల వాయుభతుకు లైనను
సందకథానందలవారి యను సౌక యాంధ్రప్రబంధమున నవరస
భూయన్ముగ రచించి, శ్రీరామచంద్రముక్తి గృహ
సౌసంగిరట.

గుంటూరు జిల్లా నెదరావునందలి బాలసమాజపు
దశమవార్షిక కోతను బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో పిల్లల
మట్టి ఆంజనేయులు బి. ఏ. తెనాలి పురపాలక ఉపసంఘ
భ్యక్షుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద 11-వ తేదీన జరుపబడెను. సమా
జగృహనిర్మాణవిషయమై నడ్డమూడి వేంకటరత్నంగారును,
“గ్రామస్థులు తిత్సనూజితులు గ్రంథాలయమును అభివృద్ధిలోని
కి తీసికొనినచుట్టుట ఎట్లు పాటుపడవలయు” ననుటకు గురించి
కష్ట భావనారాయణగారును “అన్ని వృత్తులు విద్యయే” అను
టను గురించి చింతాడ వేంకటగణపతిగారును ఉపన్యసించి
యొందరి.

గుంటూరునుండి మాస్కోయిలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచు
న్నాడు:—అరండలు పేటలోని యువజన ఉచితపఠనమందిర
వార్షిక కోతసందర్భమున 17-వ తేదీన ఆదిపూడి సోమనాథ
రావుగారు, పాలపత్తి నరసింహముగారు టవుక్ మోస్తూలు
హాలులో ఈశ్వర సేవకుఁగఱింది యువన్యసిందిరి. శుభకు జె.
వత్సవారాచయ్యమూర్తి ఎం. ఎ. గారు అగ్రాసవాధిపతిగ
నొందరి. రాత్రి సోమనాథరావుగారు రామమోహనుని జీవిత
మునుగుఱింది వారికథను జెప్పిరి. చాలమందిజనులు వచ్చియుం
డిరి. మాక లెక్కరు ఇ. ఎ. డేవిస్ గారు నెలపుమీద తెల్లినందున
ఆర్. డబ్ల్యు. డేవిస్ గారు అక్కింగుక లెక్కరుగా వచ్చియుండిరి.

ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—15-వ తేదీన బ్రహ్మనంద
శీర్షస్వామివారు కాశీపురవాసులందు మార్కండేయ బ్రహ్మ
చారివారిమఠములో వారిగురువుయొద్ద సిద్ధిపొందిరి. వీరు బాప
ట్ల భాగవతి అనుగ్రామములో శివాలయముందు ఒకమఠమును
స్థాపించి దానికి శంకరనిద్యాలయ మని పేరు పెట్టిరి. అందు
వేదాధ్యయనమునకు గురువులను, శేషులనుటకు శిష్యులను
ఏర్పరచి 24 యెకరముల మామూలు పల్లమును ఒక లక్ష
రూప్యములను చందాగా వేయించిరి. ఇందులకు గాను
బ్రహ్మనంద బాపయ్యగారిభాగ్య లక్ష్యబాయమ్మగారు 18
యెకరములు ఇచ్చిరి.

గుంటూరు జిల్లా ఇంగ్లీషుగారు చెరువునకు నరసారావు
పేట జమీందారువారితో పూర్వము 40 యెకరముల యా
నాము మరమ్మతులకుగా నియ్యబడినది. దాని కిప్పుడు వత్సర
మునకు రమారమి రు 600-0-0 లు వచ్చుచున్నవి. చెరువులో
నీరు నిల్వయుండుటచే మూడు వత్సరముల నుండియు క్రెస్టింగ్
పక యావత్సరము రు 800 లకు క్రెస్టింగ్చిరకాని గతవత్సరమున
చెడిపోయిన నీరు చెరువునందు నిల్వయుండుటచే ఈ వత్సర
మును త్వరలో నీరు చెడి పోనయోగ్యము కాకున్నను, బాధ్య
ముల కాకరమగు నేమోయని భీతి కలుగుచున్నది. భర్తకర్తలు
చెడిపోయిన నీరును శిశ్యగట్టించుటకు దగుప్రయత్నము
చేయుదురని గ్రామవాసులు నమ్ముచున్నారు.

16-వ తేదీ బెజవాడనుండి బందరుకు వచ్చు నుదయపు
బండిలో హిందూదేశీయైనికులు గుడివాడనుండి కవుతరమునకు
దయచేసిరి. వారితో కూడ ఆసిస్టులు రిక్రూటింగు ఆఫీసరు
వివన్ దొరగారును డి. అ. రిక్రూటింగు ఆఫీసరు వి. భోగప్ప
కాశ్రిగారును అడివనల్ రిక్రూటింగు ఆఫీసరు కాజుమారీ
సాహేబుగారును డాక్టర్ సాహేబుగారును కృష్ణాజిల్లానుందు
వైస్రమును చేరుటలో రాజభక్తియే ప్రధానముగ నెక్కువ
క్రద్ధ తీసికొనుచున్న యీదర శోభనాద్రి చాడరిగారును దయ
చేసిరి. గుడివాడతిహాస్యబాద్ల చింతల చెరువు నానుమంతయ్య
పంతులుగారును పా. డిప్యూటీతహస్యిలువారు ఆంధ్ర సూర్య
ప్రకాశరావుపంతులుగారును కవుతరంకి గా. రివిన్యాఇక్ పె
క్కుట. వెంకటస్వామి నాయుడుగారును కవుతరం సబ్ రిజిస్ట్రార్
తరువారగు గుంటూరు వెంకటసుబ్బరావుగారును రిక్రూటింగ్
కవుతరం గ్రూపు సుక్రటరీలును గ్రామస్థులును బైలు సేవకో
కద్ద పైనికుల నుచితిమర్యాదలతో నెదుర్కొని గ్రామము
నకు వెంట బెట్టుకొని వచ్చిరి. ఆనంద కరమగు పొందు
వాద్యములతోను రిక్రూటర్ల గ్రావ్య సంబంధముగు పాటల
తోను పైనికులు గ్రామప్రవేశ మొనరించిరి.

ఆదోని పాఠశాలనుగురించి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:
పురజనులు కోరగా, కోరగా, ఇన్ని సంవత్సరములకు నాలు
గవ పాఠశాను ఏర్పరచిరి గాని, పిల్లలకు విద్యసరిగా
నెప్పినయెడల తమరు ఇప్పుడు పొందుచున్న గౌరవమునకు
హానికలుగు ననియో, లేక తమరు దాక్షిణాత్యులను గౌరవింప
వలెననియో, లేక మరయో కారణముకల్గి నోగాని మాపురపాలక
సంఘసభ్యులు, కొందరి ప్రోత్సాహమువలన వాంధ్ర, కన్నడ,
ఎమ్.ఎ., బి.ఏ లేలాకో విదనాడియొక దాక్షిణాత్యుని, అతన
ము వచ్చినవారిని, ఆంధ్రము, కన్నడము రాని వారిని పిల్లల
తో కలసి మెలసియుండుటకు వీలులేనటుకంటి వారిని, ప్రధా
నోపాధ్యాయునిగా నియమించిరి.

లోకలుపాఠశాలకు, దొరతమువారి ధనసహాయ నివరణ:— ఈక్రింద ఆగవరస
బడిన వివరముల ప్రకారము లోకలుబోర్డు పాఠశాలలకును మ్యూనిసిపాలిటీ పాఠశాలలకును
మొత్తమున 22,17,440 రూ.లు ఇయ్యబడుటకు చెన్నపురి దొరతమువారు అనుమతించిరి.

లోకలుబోర్డులు. మ్యూనిసిపాలిటీలు. మొత్తము.			
విద్యావిషయమై మామూలు సహాయము	1,87,867	5060	1,92,427
1917-12 మొ. 1917-18 వఱకు తెలుపబడిన			
ప్రారంభవిద్యాపాఠశాలలసోపానముకొనుట	9,99,297	1,02,281	11,01,528
ప్రారంభవిద్యా పాఠశాలలలో గ్రాత			
ఉపాధ్యాయుల నిరూపణకొనుట	3,82,320	34,842	4,16,662
ట్రైనినింగులో గడతేసిన ఉపాధ్య			
యాల వేతనములు 8 రూ.ల నుండి 10 రూ.ల	94,810	50,40	99,850
నటకు వృద్ధిచేయుటకు			
మామూలు గ్రాంటులకు దోడు గ్రాత			
గాంటులు ఇచ్చుటకు	2,05,814	2,12,97	2,27,111
జీతముల మొత్తములో లోటు భక్తి కొ.	28,740	1,690	25,480
సేవనలు పాఠశాలలకు	51,181		51,181
కళాశాలలోను నెకండరీ పాఠశాలలోను			
ఉపాధ్యాయుల యొక్కుయు వపురులయొ			
క్కుయు వేతనముల అభివృద్ధికి	57,104	45,819	1,02,925
నెకండరీ పాఠశాలలో హిందూస్థానీ			
నేర్పుటకు ఉపాధ్యాయుల నియమమునకు		828	828
	20,01,188	2,16,807	22,17,440

స్వేగుభయము లేదు.

వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

స్వేగు స్వేగు

నివారకౌషధములు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా, సిలోన్ దేశములయందును, స్వతేజసంస్థానముల
యందును అనేక స్వేగు కోసులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు నిధానముల ననుసరించిన

స్వేగు సోకదు.

ప్రామాదిహానకము 6 కొన్సుల బుడ్డి ౧-క రు ౧-౦-౦ | శతభాతప్పురం 1 కొన్సు బుడ్డి ౧-క రు ౦-౧౦-౦
డిట్ 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిట్ 8 " " ౦-౦-౦

పాళ్ళకింగు పోస్ట్జి నేలు. కోరువారికి మావెద్ద క్యాటలా గుచిరముగ పంపబడును.

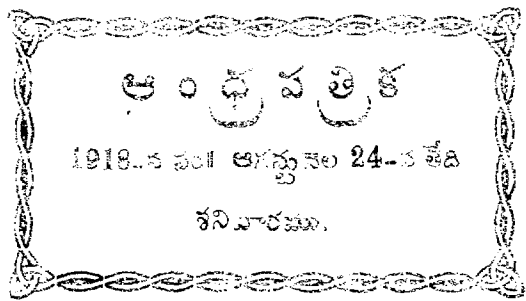
కంటి విలాసము:— “వండిట్” మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, శిశి, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు.

ఆంధ్ర విద్యాధి; విన్నపము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము. ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణము దుర్లభము. క్రస్తులము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును పొంది పోషకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాధి మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యావిధిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థించు. దానములందెల్ల విద్యావాసము తీయదానము. సామ్యు నీక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యావిధి కార్యదర్శి,
7, రెంజిల్లిబీడ్, మద్రాసు.

రాజద్రోహసంఘనివేదికము

II

బొంబాయి రాష్ట్రము

ఈ సంఘమువారి పరిక్ష మిగుల పాక్షికముగ నున్న దనియు, అందుచే వీరి నిర్ధారణములను వేదవాక్యములుగ పరిగణించ వీలు లేకున్నదనియు నితరులను దెలిపి యుంటిని. బొంబాయి రాష్ట్రమున విప్లవప్రాధ్యమవ్యాప్తికి కిలకు గారు ప్రధానకారణ మని నివేదికకర్తల అభిప్రాయము. ఈతడు గావించిన శివాజీ యుత్సవములును, గణపత్యుత్సవములును ఈ యుద్ధమమునకు మరింత చేయూత నొసంగిన పని వీరు పాకొనుచున్నారు. ఇది నిమంజనరూ, కాదా అను విషయమై ముందు యోచించెను. కాని యీ విషయమున తిలకుగారిపై నేర మారోపించునపుడు, ఆత డొసంగు వాద్యాలమును కైకొనుట న్యాయమని యెల్లరకు దోషక పోదు. ఈసంఘము వారతని బిలిపించి, తత్పక్ష వాదము నాలకించిరా? లేదు. ఆంగ్లదేశమునుండి యీ సంఘాభ్యుత్థులుగ నిటకు వచ్చి, ఆంగ్లన్యాయాభిప్రాయముల గల రౌలటు గారు కూడ ఇట్టి చర్యకు సమ్మతించుట ఆశ్చర్యకరముగ నుండక పోదు. ఇందుమూలమున నీ సంఘమువారి విషయమున తగిన శ్రద్ధతోడను, నిష్పాక్షికబుద్ధివోడను వర్తించి రని నుడువుటకు వీలు లేకున్నది.

“హిందూదేశ మగు గణపతియొక్క ను, మహమ్మదీయ పాలకులకు ప్రతికూలముగ దక్కను దేశముల నందర నేకము గావించిన మహారాష్ట్రనాయకు డగు శివాజీయొక్కము గౌరవార్థము పశ్చిమ భారతదేశమున జరుపబడు రెండు సంవత్సరముల సందర్భమున గల్గినవోద్యమమునకు ప్రతిఫలముగాన వచ్చుచున్నది.”

అని నివేదికము నుడువుచున్నది. ఈదేశాచారస్వభావమును గుర్తించకయే ఈ మత సాంఘికోద్యమమును తమ అభిప్రాయానుగుణ్యముగ నీసంఘమువారు నిర్ణయింపబూనుట సమంజసము కాదు. ఈ శతాబ్దిని ఎల్లెడల నూతనాభిప్రాయములు పరివ్యాప్తము లగుచున్నవి. మతమును ఆధునిక జీవనమున కుపకరించునట్లు చేయవలె

నను అభిప్రాయములు మా సవమా స స ము ల నాకర్పించుచున్నవి. అందుమూలముననే క్రైస్తవ మతమును కూడ జీవితమున కుపయోగ పడునట్లు గావించుట వసరమని పాశ్చాత్యులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. క్రైస్తవమతము సాంఘికోపయోగమునకు వినియోగపడునట్లుచున్న రీతినే, మహారాష్ట్ర దేశమున కూడ హిందు మతోత్సవములు జరుపబడుచున్నవి. ఈ నూతన తత్వమును ఈ సంఘమువారు గుర్తించరైరి. వీరు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు కావచ్చును; నిష్పక్షపాత బుద్ధిగల న్యాయమూర్తులు కావచ్చును; కాని వానికి మన జాతీయాభిప్రాయస్వభావమును, జాతీయోద్యమతత్వమును పూర్ణముగ తెలియక పోవుటచే నిట్టి దురభిప్రాయములు వారిలో కలుగుచున్నవి. ఈ సమయమున నీ విషయక మగు నిజాభిప్రాయముల నెఱింగిన వారును, చెన్నరాష్ట్ర నాయకులు, హిందువులును, ఈ సంఘ సభ్యులును అగు తుమారన్యాయాభిప్రాయ గారు కూడ మూలభావము వహించుట శోచనీయము.

ఇక శివాజీ యుత్సవములగూర్చి యిండుక పరిశీలింతము. ప్రథమమున హిందూదేశమునందు ఆంగ్లేయ విద్యను గణపవలయునని వాదించునపుడు, ఆంగ్లభావములును, ఆంగ్ల ప్రతిష్ఠాపనావాంఛయు, ఆంగ్లస్వాతంత్ర్యాభిలాషయు నీ దేశమునందు వ్యాపించుటయే తమ పరమావధి యని మెళుకేగారు నిర్వచించి యుండిరి. కాలక్రమమున వీరి ఆదర్శములు ఫలవంతములైనవి. ఆంగ్ల విద్యాధికులయందు నూతనోజ్జ్వలముద్భవించినది. తన్మూలమున నూతన దేశభక్తి వారి మానసములకు నూతనోత్సాహమును కలిగించినది. అప్పటినుండియు, దేశోద్ధరణమునకై కృషి సలుపవలె ననియు, సంఘసేవ గావించి దేశీయుల నిమ్మిథిని తొలగించవలెననియు మున్నగు భావములు వారియందు పాడపూపివి. ప్రాక్ష్మిత్వియ నాగరక సంఘర్షణము వలన భారత జాతీయ భావములయందు పరివర్తనము కలిగినది. అందుచే స్వీయదేశచరిత్రమునందును, స్వీయనాగరకమునందును, స్వీయమతమునందును ఆంగ్లవిద్యాధికులకు నూతనాభిమాన ముదయించినది. బలవత్త్వములగు నిట్టి శక్తులవలన దేశాలంకార ప్రాయులగు వీరపురుషుల యుత్సములు జరుగుట సహజము. ఇట్టి వీరపురుష రాజభక్తి పూన్యతాచిహ్నము కానేరదు. ఉత్కృష్టముగు దేశభక్తి రాజభక్తి ప్రతికూలము కావలదు. ఈవిధముగ తిలకించినయెడల శివాజీ మహాత్మ్యవ స్వభావ మెల్లరకు వ్యక్తము కాగలదు. కాని ఆ కాలపు మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమును వినాశము నొందించు నుద్దేశ్యముతో శివాజీ కల్రిగట్టె ననియు, అట్టి యుత్సవముల వలన మహమ్మదీయులకు గలిగిన స్థితియే ఆంగ్లేయులకు కూడ ప్రస్తుతము కలిగింపవలె ననడి భావములు లేవ్వక స్ఫురించుననియు ఈ నివేదికకర్తలు నాదించుచున్నారు. ఈ యాహులు సందర్భమునాతములుగ లేవు. శివాజీ అల్లరి మూకలకు నాయకు డగుటచే నాతడు పూజితుడగుచుండుట లేదు. ఆతనియందు మూర్ఖభవించిన నైతిక లక్షణములకును, స్వాతంత్ర్యాశయములకును ఆతడు ప్రజల హృదయవిధియందున్నతస్థానమున నెలకొల్పబడి యుండెను. ఇట్టి వీరులను గౌరవించు నాచారము ఆంగ్లదేశమున మాత్రము లేదా? లండనునగరమున ఆలివరుక్రాము వెల్లు శిలావిగ్రహము ప్రతిష్ఠితమైయున్నది. కొన్నివత్సరములకు బూర్వము మోర్లే ప్రభువుగా రేదానిని బహిర్గతము గావించిరి. ఈక్రాము వెల్లు

రాజభక్త్యాగ్రేసరు డనియే ఆంగ్లేయు లాతని నామమునకు శాశ్వతకీర్తిని గల్పించ నెంచిరా? ఈతడు విప్లవకారుడు. అయినను ఆంగ్లేయు లీతని గౌరవింతుటకు గతంబేమి? ఈతడవలంబించిన స్వాతంత్ర్యోద్యమము మూలకముగ నే నీతినికి మర్యాదను ఆంగ్లప్రజ లొసంగుచుండిరి. ఈతని నాదర్శముగ పరిగణించువారు నైతికమితము చేసిన దుర్లభములను సమర్థింపజాలరు. మానవ స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధి కెంతవరకు తోడ్పడె నను భావముతోడనే చరిత్రము మహనీయుల జీవితములను, శీలమును విమర్శించుచుండును. ఇట్టి యుదాహరణము లాంగ్లదేశ చరిత్రమునను, ప్రపంచ చారిత్రమునను అనేకములు గలవు. వాని నన్నిటి నిట వివరించుట వసరము. శివాజీ యుత్సవస్వభావ మిదియే!

ఇట్లుంటచే నీ యుత్సవసందర్భమున జరిగిన విషయముల నెల్ల మేము సమర్థించుచుంటి మని తలంపరాదు. క్రతీయోద్యమము నందును అమితోత్సాహావశులు అకార్యకరణముల కొడబడుచుండుట కావనగును. ఈ యుత్సవములు లేకుండినయెడల విప్లవకరములుగ పరిగణించబడు కొన్ని విషయములు జరిగియుండక పోవును. ఇట్టి వ్యక్తులకు పరిస్థితులు గూడ కొంత ప్రేరేపణము గలిగింపక పోయినయెడల వారి విధముగ వర్తించక పోయి యుండురని అంగీకరింపక తప్పదు. మొదటి విషయమును మాత్రమే పరిశీలించి వీరిపై నీ సంఘము వారు నేరము నాపాదించుచున్నారు గాని రెండవ విషయమును గూడ విమర్శించి ఆయా స్థితిగతులు లేకున్న నిట్టి యుద్ధవములు సాధవించవనిగ్రహించి, వాని కారణముల నరసి, వాని నివారణా విధానముల నిరూపింపరైరి. 1897 సంవత్సరమున దేశానర్థదాయక మగు ప్లేగువ్యాధి ప్రజలను పీడింపజొమ్ముటచే, ప్రజలు భయవిహ్వలులై యుక్తాయుక్త వివేచన జ్ఞానము లేక యుండిరి. ప్లేగుకమిషనరగు రాండుగారి వద్దనుండి ప్రజలు తగిన సహాయమును బడయజాలకుండిరి. ఈతడు నిరంకుశముగ వర్తించుచుండె నని తిలకు గారు తమ కేసరిపత్రికయందు వ్యాసముల వ్రాయవొడంగిరి. ప్రజలు ప్లేగు బాధితులై యుండుటల ననుభవించలేక ప్రభుత్వమువారు తమ్మును కష్టములపాలు గావించుచున్నారని దురభిప్రాయపడిరి. రాండుగారు ప్రజాగ్రహమునకు గుఱియైరి. ఈ విధముగ జ్ఞానశూన్యు లగు జనసామాన్యము ఘాతుకకృత్యమును గావించి, భారతీయరాజభక్తికి కళంకము గొనితెచ్చిరి. దేశపు ట్పాక్షిక రాజకీయ పరిస్థితుల మూలమున గూడ ప్రజాగ్రహము హెచ్చుదొడగినది. ప్రజలయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయుదృక్పథ మిపుడు పూర్తిగ మాటింది. ఉభయమును స్వపరిపాలనాసమస్య కరిష్కారము గూర్చి యోచించుచున్నారు. పాలకపాలితులకు ప్రాతయనుమానములు సమసిపోవుచున్నవి. అట్టితటి పూర్వకాలమునందు జరిగిన విషయములను మరల త్రవ్వి సంస్కరణములు ఫలప్రద మగు సమయమున రాజద్రోహవిషయమును గూర్చి విచారించుటకు కారణము గన్పట్టదు. దేశములో నిపుడు జరుగుచున్న సభలన్నియు రౌలెట్టు కమిషను నివేదికపై నసమ్మతిని జూపుచున్నవి. గౌరవనీయులగు కపర్డిగారు కమిషను వారి నివేదికపై నిపు డెట్టిచర్య దీసికొనుట భావ్యము గాదని, సామాజ్యశాసన నిర్మాణసభలో తీర్మాన ముపసాదించున్నారు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కోర్కెల నాలించి, కమిషనరుల సూచనలకు చెవి యొసంగకుండురు గాక యని కోరుచున్నారు.

నీటితీరువను వృద్ధిచేయుట

—:—:—

“నెం 846 రు 1918 సంవత్సరపు 2-వ నెంబరు కాసనముచే సవరణ చేయబడిన 1865 సంవత్సరపు 7-వ నెంబరు భదరానునీటిపారుదల చట్టపు మొదటి సెక్షన్చే నెం సంబంధించిన అధికారము ననుసరించి వాల్తన బోర్డు ప్రాధికారము ఆర్డరుకు చేరియున్న మొదటి ఎప్పండిక్టులో ఏ. గుర్తు సెక్షన్ 3లో నున్న చూడకును, బి. సి. డి. గుర్తులు గల సెక్షన్లలో మొదటిరూలుకును, జి. గుర్తు సెక్షన్ 3లో మొదటి రూలుకును, హెచ్. గుర్తు సెక్షన్ 3లోని మొదటి రెండుభాగములలోని మొదటిరూలుకును, మూడవ భాగములోని మూడవ రూలుకును బదులుగా, సర్కూలర్లు చేయియన్న మూలాధారములనుండి గాని కట్టడమునుండి గాని నీటిపారుదలను బొందు “మెరక” భూముల పై నీటి పన్నును విధించుటకు గాను ఘనత చేందిన గవర్నరుగారు సభతో నాలోచించి ఈ క్రింది నియమమును గావించి ప్రతిపాదించుచున్నారు:—

నైన వివరింపబడిన సెక్షన్లను వర్తింపజేయుటలోని నీటిపారుదలకు గాను విధింపబడు నీటి పన్ను రీతి క్రింద నుండును:—

	వర్గము I	వర్గము II	వర్గము III
ప్రతివల్లపు పంటకు	6-4-0	4-8-0	3-2-0
ప్రతిమెరక పంటకు	8-2-0	2-1-0	1-9-0
రెండు సంవత్సరముల పంటకు	9-6-0	6-4-0	4-11-0

నీటి పారుదల కుండు మూలాధారములు మూడువర్గములుగా విభజింపబడినవి. అందరి తారతమ్యముల ననుసరించి హెచ్చు తగ్గులుగ నీటిపన్ను విధింపబడును. నెటివ్ మెంటు కాళివారిచే మొదటితరగతి యందును, రెండవతరగతి యందును చేర్చబడిన మూలాధారములు మొదటివర్గము క్రిందను, మూడవతరగతియందు చేర్చబడినవి. రెండవ వర్గము క్రిందను, 4-5 తరగతుల క్రిందని మూడవ వర్గము క్రిందను విభజింపబడినవి.

ధాన్య మొక్కల పల్లపు పంటకు సంకీర్ణంపబడు చున్నది. తక్కిన పంటలన్నియు మెరకపంటలే. మండ్రాధాన్యము మెరక పంటగనీ భావించబడును.

రెండవ పల్లపు పంటపై నీటిపన్ను మొదటి పంటపై విధింపబడు పన్నులో ఇప్పటివలెనే సగము అయియుండును. మొక పంటలు మొదటి వైనను, రెండవ వైనను ఒకేవిధమగు పన్ను నియమనీ యుండును. నీరు తోడుట సంభవించునపుడు, అందుకు గాను మామూలుగ నియమము మినహాయింపు అంగీకరింపబడును.

ఈ సవరణకు ఆక్షేపణ లేట్లేదైన నున్న యెడల 1918 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 20 తేదీ లోపున దొరతనమువారికి తెలుపబడతాను. ఈ మార్పు ఆక్షేపణ యనంతరము దొరతనము వారిచే నాలోచింపబడును.”

ఈ విధముగ చెన్నరాష్ట్రీయ క్రభుత్వము వారు 1918 వ సంవత్సరము జూలై, 18 వ తేదీని పై క్రకటనమును భొంపునెంటుజార్జి గెజెట్టులో ప్రచురించుచుండిరి. దేశవర్ధినితల నిండుకయు గుర్తింపక క్రభుత్వమువారి విధముగ నీటితీరువను హెచ్చింప నాహించుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. దేశసంతోయి కాటకావృతమై యున్నది; ఆహారపదార్థముల వెల లకరిమితముగ పెరిగినవి; దేశమున పంటలుతిన్నగ ఫలింతులులేదు; భూములు పూర్వమువలె అమరకములగుటలేదు; రైతులు మిగుల బీదసితియందున్నారు. ఈ స్థితిగతులలో క్రభుత్వమువారిట్లు నీటిపన్నును వృద్ధిపరచుట తేమకరము కాజాలదు. మరియు, దీనిని హెచ్చించుటకుగల కారణమేమి? క్రభుత్వమువారు కారణములను మనకు చెబుపరైరి. ఇందు మూలమున రైతులయందు సంతోష ముద్భవించి, దేశము శాంతివంత మగు నని భయమగుచున్నది. కన్ను విధించు సభికారము క్రజలహస్తగతము గానంత వరకు యీ దుర్గతి హిందూదేశమును వదలజాలదు. అధికారాభిమానులకు ప్రజాక్షేమము నెడలగల అభిలాష కిది నిదర్శనమని యూహింపజాలము. కాని యీ విషయమును క్రభుత్వము

వారు పునర్విమర్శనము గావించెద రనియు, సెప్టెంబరు 20 తేదీ లోపున ఆక్షేపణలను దొరతనము వారికి తెలియజేయవలయు ననియు ఈ క్రకటనము నుడుపుచుండుటచే కొంచె మాత్ర కలుగుచున్నది. కావున నీ విషయమై ప్రజలెల్లగును సక్రమాం దోశనము గావించి, తమ కష్టములను, ఈ క్రకటనము నెడల తమ ప్రతికూల భావములను పత్రికా ముఖమున గాని, యితర సాధనములవలన గాని క్రభుత్వమువారికి సత్వరముగ నెరుకపరచుటత్యవసరము.

సంయుక్తజాతీయమహాసభ

నేటి ముద్రాను మైముస్క్రీటిక మితి వాడుకను జాతీయవాదులును సహాసభావము బూని నేక కాంగ్రెసు కితాకముక్తింద సమావేశ మగుట యవసర మని ప్రాయశున్నది. మైముస్క్రీటిక వ్రాసి ఈ క్రింది వాక్యము లెల్లగును గమనింప దగి యున్నది.

“వచ్చుకొనునండి వీక్షించినను, కాంగ్రెసు నందలి చీలిక శోచనీయుముగ గాన్పించుకొనదు. జాతీయ సంస్థగ, సంయుక్తజాతీయ మహాసభ హిందూదేశభివృద్ధి కధికముగ తోడ్పడగలదు. సభకు వెడలువా రెల్లగును ఏకాభిప్రాయ లగుట కవసరము లేదు. కాంగ్రెసు మహాసభ హైందవ పార్లమెంటు సభ యని పిలువబడుచున్నది. పార్లమెంటు సభయందనేకపక్షము లెలులుండునో, భేదభావముల గలవారు కాంగ్రెసు మహాసభయందుండ వచ్చును. ప్రతిపక్షమువారును అధిక సంఖ్యాకులను తమ విమర్శనాబలిమితే తమ పనికి మరెట్లుకొనుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును. కాంగ్రెసులో చీలికయుండునని, అన్ని పక్షములవారి భావములకును ప్రాతినిధ్య ముండుట దుస్సరియు. ఇట్టి దుస్స్థితి క్రేయస్పర్శము గాజాలదు. ఈ వివాదమునందు ఉభయపక్షములవారును జూపుచున్న అసహనము, కాంగ్రెసు సభాభివృద్ధిని చాల కాలమువరకు నిరోధించును. వ్యక్తులలో వరస్పర మాషణము మురురుట గన్పట్టుచున్నది. ఉభయ పక్షములవారును కాల మిటుల గడుపుచుండు సంతోషరకును, లాభ మేమియు గలుగదు. కాని ఉభయములను పరస్పరముగ సంప్రతించి సరియగు మార్గము ద్రొక్క నెడల, క్రస్తుతముస్థితి దొలగ వచ్చును.”

భారతీయ పత్రిక లే గాక కొన్ని ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు గూడ, కాంగ్రెసు సభనుండి వీడిపోవ దలచువారి చర్యను ఖండించుచున్నవి. ఇప్పటికియినను మితవాదులు దేశక్రేయమును యోచించి తమ పట్టుదలను ఏడుట లాభకరము.

న్యాయసమర్థనము

ధిల్లినగరవాస్తవ్యులగు అసభ అలి, నేళిరాం శర్మగారు, దేశ రక్షణ శాసనాజ్ఞాల్లంఘమును గావించిరిని, వారిపై నింతకుమున్ను నేరము మోపబడి యుండెను. వీరిరువురును బహిరంగముగ నేరభయండును ప్రసంగింపగూడదని దేశ రక్షణశాసనము క్రింద నుత్తరు ప్రసంగబడెను. స్వరాజ్యసమితివారిసభలో వారు ప్రసంగించి నందున, వారియత్తరువు నతిక్రమించిరిని క్రభుత్వమువారు దలచి వీరిపై అభియోగము చెచ్చిరి. తాము బహిరంగసభలో మాటలాడ లేదనియు, స్వరాజ్యసమితి వారి సభలో సమితిసభ్యులకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదనియు, తదితరు లిందు రాజనదనియు, అందుచే రహస్యసభలో మాటలాడుట ఆజ్ఞాల్లంఘనము గాదనియు, వీరి పక్షమున వాదించబడెను. అడివనలు డిప్టీగ్రు మేజస్ట్రేటు

గారు కేసుసంతను విచారించి, ఉభయమును నిర్దోషులని తీర్పు జెప్పినటుల నేటి తంత్రీవార్త లలో గలదు. ఈ తీర్పు, అత్యాచారముతో నిరీక్షించుచున్న క్రజలకు సంతసము గలిగించె నని తెలియు చున్నది. ఇట్టి ఫలితము సమకూరుట సంతోషప్రదము. నిర్బంధశాసనము లెన్నియున్నను బ్రిటీషువారి న్యాయప్రియము గలినియే యున్నదని, ఇట్టి నిదర్శనములు సాక్ష్య మిచ్చుచున్నవి.

రంగులు.

వర్తమాన ఘోరసంక్రామముప్రారంభ మైనప్పటినుండియు జర్మను రాసాయనికరంగులు మనదేశములకు రాకుండగ అపుడేయడిగప్పటినుండియు క్రేటుట్రిటనులో ఈరంగులను తయారుజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని ఎల్లొకు తెలిసివిషయమే. ఇంతవరకు వీరిప్రయత్నములు చాలవరకు ఫలాన్యులుగా గాంచినవి. వర్తకసంఘమువారి ఉత్తరువుప్రకారము ప్రగర్తించు రంగులయధికారి బ్రిటీషువారిచే తయారు చేయబడు ‘ఏలిజరెన్సు’ ఎజ్జరంగులను కొంతవరకు హిందూ కేసుకనుగూడ సరికరా చేయగల్గిరి. ఇది క్రమక్రమముగ హెచ్చింపబడును. బెన్సుఅండుకో వారిద్వారా మదరాసుకు ఈ రంగు సరఫరా చేయబడినది. వీరు చిల్లరగ సరఫరాగువెలకు పాను రు. 2-1-0 ల చొప్పున విక్రయించెదరు. లాభము నవేక్షించకుండగ వర్తకసంఘమువారు చేసిన నిబంధనప్రకారము రంగు నువయోగించువారికే విక్రయించితిమనియు చిల్లర వర్తకులకు విక్రయించుటలేదనియు ఒక్కొక్కరికి విక్రయించునపుడు ఒక గ్రువపుత్రమును గూడ వ్రాయవలయును. నుధ్యవర్తుల రాయబారము తేకుండగ రంగు వేయువారిలకును బెన్సు అండుకంపెనీవారికిని స్వయముగ క్వవహారము కుదురుటకు ప్రభుత్వమువారు చిల్లరగ కమ్మకుండగనుండునట్లు మండలకరగ్రాహి యాధికర్యమున స్థానికసంఘముల సేవించిరి. మదరాసునుండి వివిధజిల్లాలకు సరఫరానిమిత్తము నిర్ణయించి పంపబడిన మొత్తమునుండి దోభాస్తుదారులకు రంగు సరఫరా చేయబడును. ఇట్లు పంపబడినరంగు ఆయా స్థానికచేరీలయందు నిల్వచేయబడును. ఇంతవరకే స్థలములయందు రంగును సరఫరాచేయుటకు సంఘము లేర్పడినవి.—

మధుర, అరుప్పకోట, కేలం, కంభికోణము, మదరాసు, కంజీనరము, విజయనగరము, కాకినాడ, చుచిలేట్టము, గుంటూరు, ప్రొద్దుటూరు, ఆదోనీ, వానియంబాడి, చీరాల, తిరునల్వేరి.

ఈ సంఘముల నుండి స్థానికరైలుకేగాక ఆ జిల్లాలో నున్న అందరనును సరఫరా చేయబడును. వలయువారు తమ తానిల్లాలనకు గాని, నలుమేజస్ట్రేటునకు గాని దరఖాస్తుల పంపుకొన్నచోఆవి కలక్టరునకు వారి గ్రువపుత్రముతో పంపబడును. ఇట్లు జేర్చుపబడిన స్థలములయందు రంగుల యవసరముండునని యూహింపబడి సంఘము లేర్పరుపబడినవి. ఇకర స్థలములయందును, జిల్లాలయందును సంఘములు వలయుచో ఆయాజిల్లాకలక్టరునకు వ్రాసికొనవలయును.

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘము.

21 వ తేదీ సామంకాలము అలెకారుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద పురపండిరము సభజరిగినది. స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసు 100 మంది ప్రతినిధులను నిరూపించిరి. మితవాదులు ప్రత్యేకసభను చేయుట సమచిత్తముగాను, కాన్పూర్ గారు నాగపూరు అతివాదులనుగూర్చి నడివిన విషయము లన్నియును నిరాధారములు కాని మితవాదు లట్టిమాటలవలన వారిసభలో బడగూడదు. స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసులో శాంతభావముతో నన్ని విషయములను చర్చింపబడునని ఆలేకరుగారనిరి.

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘము సత్తమున 22-వ తేదీని ఎన్. ఆర్. ఆలేకరుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద నాగపూరులో సభజరిగి అవసరజాతీయ సభకరుగుటకు 100 కు పైగా ప్రతినిధులెన్న కొనబడిరి. ఆలేకరుగారు పథముగించుచు దండ ప్రయోగాదులు గలుగునని జడిసిసభకు రాకుండుట పాడిగాదనియు, అందఱును ఏకాభిప్రాయము గలిగియుండుట అవసరమనియు మితవాదులను గోరిరి.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి 54 చొప్పున ఈయబడును. వృత్తికన్న లేదు. ఈ యుద్ధబుణ వర్తములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లియ్యబడును. 1925వ॥లో 100-కి 10కి రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 10కి రూపాయలును వర్తములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు క్యాంకివారికి,..... 1918.

కా ణ క తి,

ఇందుతో .....రూపాయలచెట్టున లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబుణవర్తమును ((ప్రామిసరీనోటు *) నొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ ప్రత్యేక సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర మందనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

(పైజరిలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....నిలాసము..... (స్వప్రమాణ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

(రైటులు ఏ జన్మి)

ఇంగ్లండు

(వ త్తి నిలువ.

లండను, ఆగస్టు 20:—కాలై 27 వ తేదీ నాటికి ఆంగ్లదేశమునందును, సముద్రముపై ఆంగ్లనౌకలయందును ఈక్రింద వెలుపబడినంత ప్రతి నిలువగలదని ప్రతి పరిపాలక సంఘము వారు ప్రకటించిరి. ఆమెరికను ప్రతి 884 వేల వేలులు 524000 ఈస్టిండియా ప్రతి 122000 వేలులు 162000 ఈజిప్టు ప్రతి 210 వేల వేలులు 208000 ఇతర రకములు 108 వేల వేలులు 100000.

బండ్లవడపువారి సమ్మెకట్టు

లండను, ఆగస్టు 22:—బస్సు బండ్లను వడపువారి సంఘపు ప్రతినిధులు సర్ జార్జి ఆస్క్విత్తుగారితో సంగ్రహించిరి. సమ్మెకట్టుకు కారణమైన నిర్మాణకసంఘము (కమిటీ ఆఫ్ ప్రాడక్షన్) వారికి సందేశము పంపబడియున్నది గనుక వారి యొద్దనుండి ప్రత్యుత్తరము వచ్చునకు పని యథాప్రకారము జరుపుచుండవలెనని సర్ జార్జి ఆస్క్విత్తుగారు సిఫార్సు చేసిరి.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

లండను, ఆగస్టు 19.—ప్రెస్సుపత్రిక భరతవర్షమున అతివాద మితవాదుల రాజకీయస్వర్థలనుగూర్చి ప్రధానవ్యాసము వ్రాయుచు అండ్రియ తెలుపుచున్నది.—ఇటీవల జరిగిన విషయములనుబట్టి భారత రాజకీయజీవనములందలి లోపము వ్యక్తమైనది. మితవాదులకు ధైర్యబలములు చాలవు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న యుద్ధమునందు మితవాదులు తాము చేతులు కట్టుకొని కూర్చుండగూడదని గ్రహించిరి. మితవాదు లేనిధానముననే వర్తించుచున్నచో గత 10 వత్సరములయందున్నంతటి కంటె ఇప్పుడు భారతరాజ్యాంగవిషయములు గుఱుతరస్థితి నొందును. కాంగ్రెసునందు పాల్గొనగూడదని తీర్మానించు కొనుట ఇదివఱకెన్నడును వారనలంబించియుండని దృఢతర ప్రయత్నము. మితవాదులేదీ తీవ్రప్రయత్నములను తీసిననే తప్ప చిన్న పురములందును గ్రామములందును ఎన్నుకొనువారిని స్వాధీనము చేసికొనుటకు అతివాదుల యుద్ధమువలన చుచో విపత్తు సంభవించును. సంఘప్రాతినిధ్యమును గూర్చి సర్ వంటైక్ ఫిరోజు మున్నగువారి యిటీవలి యుత్తరములందు ఈభావమే బలముగనడుచును.

లండను, ఆగస్టు 22:—ట్రాంబండ్లను, బస్ బండ్లను నడుపు వారు చేపట్టింది పనిలో చేరుదురు.

చిరుదములు.

లండను, ఆగస్టు 22:—ఈనెల 1-వ తేదీ నుండియు డి. ఎన్. ఓ, ఎం. సి, డి. సి. ఎం. చిరుదములు రజరంగమున పోలినవారికి మాత్రమే యియ్యబడునని యుద్ధ కార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యవాసుల యొకమత్యము.

లండను ఆగస్టు 20:—సామ్రాజ్య మంత్రివర్గములను స్థిరముగ నేర్పరుప గలుగుటవలన సాంగ్ల సామ్రాజ్య వాసుల యొకమత్యము మరింత స్పష్టమగుటవలన జర్మను పత్రికలు సంతాపములను వెల్లడించినవి. ఈసంవత్సరము బ్రిటిషు యుద్ధ పత్రికలు బాగుగా విక్రయింపబడుట జర్మనులకు మరియొక విషాదకారణము.

ప్రాస్తు

సామ్రాజ్య యుద్ధమంత్రివర్గము

లండన్ ఆగస్టు 20:—ఆఫుడపును సమావేశమగు సామ్రాజ్య యుద్ధమంత్రి వర్గమువారి సభలయందు హిందూదేశము తరపున ఇండియా కార్యదర్శిగారు ప్రతినిధిగా నుండునని తెలియుచున్నది కాని ఇంతవరకు స్పష్టముగ ఏమియు జెప్పబడలేదు.

రాక్షసిబొగ్గును మితముగ వాడి నిజవశేయవలయునని ప్రధానమంత్రిగారు క్రైస్తీతుదగ్గల ఉపన్యసించిరి. ప్రజలచాల వరకు కలపను వంటచెట్టుగ ఉపయోగించవలయునని కోరిరి.

అబద్ధపు జర్మను ప్రకటనములు

పారిసు, ఆగస్టు 22:—ఇటీవలి జర్మను ప్రకటనములను గూర్చి ఇచ్చట ఒక ప్రకటనము ప్రకటింపబడినది. ఊరక వెనుకకు బడుటయును వెనుక నేనల జయమును, తనతిరోగమున మనకు కారణమును జెప్పటకు తండ్రియును లేక జర్మనులు అబద్ధప్రకటనములను గావించుచున్నారు. ఎర్రనైన మోసపుచ్చుటకీది నులభోపాయము కాని వాస్తవవిషయములు తమంతటతామే వాస్తవమును వెలుపుచున్నవి.

ఒక నౌక మునుగుట

పారిసు, ఆగస్టు 22:—మెస్సెరీలనాక “పోలిస్మీ యన్” అను పేరుగలది (6878 టన్నులు) జెజెర్డానుండి బలోని కాకు సెర్వియను సైనికులను దీసికొనిపోవుచు ఆగస్టు పదవ తేదీని ఒకగనికెడగిరి మునిగినది. 18 మంది కనబడుటలేదు.

పరాసువారి పురోగమము.

లండను, ఆగస్టు 22:—బెల్జియం సరిహద్దునుండి రెండు ముగ్గురకును జర్మనులను మిశ్రమండలి కడువడిగ విరాములు లేకుండ తలపడుచున్నారు. వారట్లు తలపడుట పెద్ద ఏర్పాటునకు సంబంధించిన విడివిడి అవస్థులందనమే గాని తేని కది ప్రత్యేకము కాదు. “బూడెండ్రపు అను పోట్ల ఎద్దును ఇంద్ర బాలికుడు చక్కగ లోబరచుకొనే”నని పారిసు నగరవాసు డొకడు నుడివెను. జర్మనులు పలాయనమున కేర్పాటు చేసిరి గాని పలాయనము వారి ఏర్పాటుప్రకారము జరుగలేదు. మిశ్రమండలి యొత్తిడివలన వారు వడివడిగ వెనుకకు పోవలసి వచ్చినది. నిలిచిన సర్వసాధనము కలుగునట్లే పడినది. శత్రువులకు మరల సధికమగు నష్టము కలుగుటచే వారు చిత్తాను సారము వెనుకకు పోయినట్లు అసత్యమని స్పష్టము కాగలదు. శత్రువుల కధికమగు సామగ్రుల నష్టము కలుగుటయే గాక శత్రువైనట్లయి యుద్ధానాము గూడ పూర్తిగా నంతరించినది. జనరలు మార్లిను, జనరలు బిగు గార్డియనుగూడ నాక స్థిరముగా శత్రువులను తలపడిరి గాన వారి యత్యములు సఫలమయ్యెను. సోముప్రాంతమున ఎరుటనుండి తలపడకుండ జనరలు బిగు ఉత్తరమునుండి తలపడెను.

జనరలు హంబర్ట్ సేన.

ఈ సేన లాసిగ్నీ ఓయిటేలకు మధ్య పురోగమము సలపుచు శత్రువులను డివెటు పరిసరమునకు తరిమెను. లిప్కి మాంటు ఇంకను శత్రువుల వశముననే యున్నది. పశ్చిమము నుండి పరాసుసేన గ్రామపరిసరమునకు వచ్చెను. శత్రువులకు విరామమే లేకుండ దెబ్బవైని దెబ్బ తగులుచున్నది. ఆల్బర్ట్ ఆగ్రాను ఇనుపదారి శత్రువులకు ప్రధానస్థానము. శత్రువులచట సధికముగా ఫిరంగుల నమర్చిరి గాని బ్రిటిషువారు పెద్ద ఫిరంగులను వదలి వానిని నాశనము చేసిరి. పదాతి టాంకు దళము ఇనుపదారిని దాటెనని వదంతి కలదు. యుద్ధము మొత్తముమీద సంశ్చిక్తికరముగా నున్నది.

బ్రిటిషురంగము.

ఆంగ్లవిషయములు.

లండను, ఆగస్టు 23:—(ఉద. 1-10) నిన్నటిరాత్రి బ్రిటిషువా టిల్లుప్రకటించిరి. ఈజ్టుకొంటి, లండను, ఆస్ట్రేలి యను సేనలు సోము ఆంకరునదులకు నడుమను చ్రేవర్ సో రోడ్డు పోవుచుండు పీఠభూమిపైనున్న స్థానములను జయించుటకు ముట్టడిసలిపి సఫలమునొందిరి. మేముకోరిన స్థానముల నన్నిటిని పట్టుకొని చాలత్వలోనే 6 మైళ్ళ సేనా ముఖమున 2 మైళ్ళు పురోగమము సల్పితిమి. ఆల్బర్ట్ పురము ను జలమన స్వాధీనమైనది. కొన్ని స్థానములందు శ్రేతరుత్తరముఖమున శత్రువులు తీవ్రముగ ప్రతిఘటించిరి. ప్రేపురమును చుట్టుట మేము ప్రయత్నించి యుండలేదు. రెండవ స్థానమునందు శత్రువులు ప్రతియుద్ధము సలిపి చుమ్మును 500 గజములు వెనుకకు వెట్టిరి. ఆల్బర్ట్ పురమున కొంత సేపు యుద్ధము జరిగెను. కడపటిసారి మన సేనలు శత్రువులను తడిమివేసిరి. ఈ యుద్ధమునందు 1400 మంది కైడిలను కొన్ని ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఆంకరునది ఎడమ గట్టున బోకోరుకు దక్షిణమునను మేము పురోగమము సల్పితిమి. ఆంకరునది కుత్తరమునందు అనేక స్థానములందు శత్రువులు ప్రతియుద్ధము సలిపిరి. ఉదయమున మీరా కోడ ప్రాంతమునందు ఒక శత్రు ప్రయత్నమును భగ్నపఱచిన వెనుకను శత్రువులు ఈరంగమున మరల ముట్టడించి మన స్థానములందు ప్రవేశించిరి. కాని మేము ప్రతి యుద్ధము సలిపి వారిని తరిమివేసితిమి. అకియలుబ్రాగాండి కీకాన్యమును శత్రువులు మనముండు పంక్తిని కొంచెము వెనుకకు నెట్టగలిగిరిగాని మన సేనలు ప్రతి యుద్ధముసలిసి ఆస్థానము నాక్రమించుకొని 200 మంది తైదీలను పట్టుకొనిరి. కోయర్సెలీను, మేయొ స్పిల్లీలకు తూర్పున శత్రుయుద్ధములను భగ్నపఱచితిమి. మొత్తముమీద నన్నిటను 5000 మంది తైదీలను పట్టుకొంటిమి. నిన్నను నేడును సోము నదికిని మేయొన్ విల్లికిని నడుమను లివరంగమునకును మొల్లికి తూర్పున నోనుబరిను వైపు పురోగమము సలిపి ఖయివీలను మరఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. బెల్గియను కుత్తరమున 1½ మైళ్ల సేనాముఖమున పురోగమము సలిపి ఖయివీలను పట్టుకొంటిమి. డికుబుక్కు ప్రాంతమున ఒక ముట్టడిని భగ్నపఱచితిమి.

బ్రిటిషు పురోగమము.

లండను, ఆగస్టు 22:— బ్రిటిషు రంగమునుండి నేటి పాపములను రూపరేఖల విశేషములు ప్రకటించెను. నేటి రాత్రి మొయిస్సొల్లిబోకోరుల సభ్యులు (మిరామాంటునందు తప్ప) రైలుమార్గము నంతటి నాక్రమించుకొంటిమి. ఎకియటు లాగ్రాండి ప్రాంతమున శత్రువులు తమ బలమును కేంద్రీకరించినందున మేము కొంచెము వెనుకకు పోవలసివచ్చెను. మిరామాంటు పూర్వజ్ఞులను ముందు వెనుకను దశమలకు యుద్ధము జరిగి కట్టకడ పట ఆస్థానము మా స్వాధీనమునకు యుండెను. శత్రువుల ప్రతియధ్యక్షులు లేమియు బలముగ నుండలేదు. మనము వెనుకకు త్రొక్కుకొంటిమి పట్టుదలయు బలమును జూపబడలేదు ఆల్బర్ట్ బేల నడుమనుజరిగిన యుద్ధము సంక్లిష్టీకరముగ నుండెను. వేయికంటెనెగ శత్రువులు పట్టుకొనిరి. ప్లాండ్మ్యంగమున బెబ్బాయివైపున పురోగమము సజ్జమయ్యెను. నిన్నటిదినమున నేమను మావిజయములందు అతిగొప్పవత్తుము గలిగెను.

పరాసువారి పురోగమము

లండను, ఆగస్టు 22:— కార్లిపాంటు అడవియందు జనరలు మాన్యున సేన బాగుగా ముందుకు నడచెను. మాంటిపోయిటి వారికేమైనది. నేడుదయమున రణరంగమునం దంతటను పోరు ప్రారంభమైనది. పోరులేవు మావకేమైనది. మేము ఓయిటీని చేరితిమి. టార్జిన్స్ కార్లిలకు కుక్క మా సేన ముందున కేగెను. వారు ప్రోమిగియను ముట్టించి లాపీ నాక్రమించి పెక్కువేలమందిని వశపరుచుకొనిరి. 1600 మందిని వశపరుచుకొనిరి.

డోక్టర్ పురముపై ఫిరంగులను గాల్పుట.

లండను, ఆగస్టు 23:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— నిన్నటిదినము 17 శత్రు విమానములను నేలగుల్పి 6 చిన్నవిమానములను ఘోరముచేసితిమి. లాసిగ్నిరంగమునను, అయిన్ ఎయిన్సురుల నడుమకు వెనుకకు బోవుచున్న శత్రువులవైపున గులకాల్పితిమి. పగటితూట మనీ మార్గివారు, వాగ్నెన్, అనిజీలానాలో స్థానములందు 34 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. రాత్రియందు తియన్ వల్లి, కాక్స్టాస్, హో, గిస్కార్, సానీ, హేజీను రైలుస్టేషనులపై 23 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. కాక్స్టాస్, హో, గిస్కార్, సానీ, తియన్ వల్లి, తియన్ కోరు, పాంకెఫర్డ్ పురములందు ఆగ్నిగలిగెను. నిన్న సాయంత్రము జర్మనులు పెద్ద ఫిరంగులతో డోక్టర్ పురమును ముట్టించిరి. 7 గురు సివిలియనులు మరణించిరి. ఒకనకి గాయములు అరిగిరి.

శత్రువులను వెంబడించుట

లండను, ఆగస్టు 21:— నిన్నటిరాత్రి రూపరేఖల విశేషముల పరాసురంగమునుండి యిట్లు తంతివార్త బంపెను:— నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నమున సాయంత్రమున శత్రువులను వెంబడించితిమి. మంతెలు ప్రేల్పివేయబడుచుండగా మేము సెం ప్లియెర్డ్ అయిన్ నదికి వచ్చితిమి. అప్పటి వంతెనలన్నియు పూర్తిగా నాశనము కాలేదు. ఇంకను దక్షిణమున వెంటిటు టాపాపురమును మేమాక్రమించుకొనగా శత్రువులు వెల్లాచె దరుగ పారిపోవసాగిరి. అయిన్ నదికి అవతలి వైపున ప్రేయి నుల నేకములు ఉత్తరముఖముగ పరుగెత్తుచుండెను. అక్కడ నున్న సామగ్రిని కాపాడుకొనుటకు శత్రువుల వెనుకటి దశములు ప్రయత్నించెనుగాని ప్రయత్నము ఫలించలేదు. సాయంత్రమునకు మనసేనలు సెంటుపాలవలకు పురోగమమునకు వెనుకకు పోయి మరఫిరంగులను పెద్దఫిరంగులను, ఫిరంగిసామగ్రిని నేకరించిరి. మన ఆర్మీక ఫిరంగిదళములు ముందుగ నరుగుచుండెను. మరఫిరంగులవలన శత్రువు లొనగుచుండిన ప్రతిఘటనము తగ్గుచుండుట త్వరలో వ్యక్తమయ్యెను. కాని సెంటు అలిక్ ప్రాంతమునను మరకొన్ని చోట్లను ప్రతిఘటనము తీవ్రముగ నుండెను. 140 వ కొండ కుత్తరమున బొంబులతో పోరితిమి. రాత్రియంతయు ఖుషియై వచ్చుచుండిరి. అనేక వేలమంది యున్నందున వానిని తెక్కించుట కష్టమయ్యెను. శత్రువుల ప్రభుత్వం క్రిందగయు టుండు సానము లుపద్రవగితి నున్నవని శత్రువులు తెలయచున్నారు. ద్వితీయం క్రిందగయులచే శత్రువుల యాక గలదు. విచ్చేదమైన శత్రు సేనాముఖముగ నుండ ఎయిల్ టేనడి వైపునకు నేటి యుద్ధమును పురోగమము సాగింపబడినది.

వేటాక తంతివార్త.

లండను, ఆగస్టు 23:— (1-15 ఉద) నిన్నటిరాత్రి బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించిరి. ఆల్బర్ట్ పురమున స్వాధీనపఱచు కొంటిమి. ఇందు ఆస్ట్రేలియనులు పాల్గొనిరి. 1400 మందికై వీలను కొన్ని ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

శత్రువుల పలాయనము.

పారిసు ఆగస్టు 22:— ఓయిటీనడి కిరుప్రక్కలను మాట్టి ఎయియలకు మధ్య 50 కిలోమీటరుల రంగమున శత్రువులు పూర్తిగా పలాయనమగుచున్నారు. మా సేన డిజెట్టి వాతును.

బ్రిటిషు విమానములు.

లండను ఆగస్టు 23—21 వ తేదీని ఆంకరు కుత్తరమున మంచువలన సరిగ మొదట మావిమానములు పోరబాలక పోయెను. గాని ఎండవచ్చిన పిమ్మట బాగుగా పనిచేసెను. మా విమానములు శత్రువులకు చాలనష్టమును కలిగించెను. ఫిరంగులను నాశనము చేసెను. 12 టన్నుల గుండ్లకు వదలి 29 విమానములను నాశనము చేసితిమి. 7 ఆంగ్లవిమానములు పోయినవి. రాత్రి 25 క్ల టన్నుల బొంబులను వదలితిమి అని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

మనుష్యబలవిషయపుబిల్లు.

వాషింగ్టన్ ఆగస్టు 23:— కాంగ్రెసులో రెండుసభల వారును బిల్లును తీర్చిందుట నారంభించిరి. బిల్లు ఆమోదంప బడవలకు ప్రతినిధులు పట్టుదల గలిగియుండురు.

క్విట్ ఇండియా.

ఒహివా, ఆగస్టు 23:— క్విట్ ఇండియా కన్వీపరీక్షలును జరిగినవి. త్వరలో ప్రభుత్వమువారు దానిని వశపఱచుకొందురు.

స్పెయిను

జర్మనునాకలను పట్టుకొను బెదరింపు.

మెడిడు, ఆగస్టు 21:— నిన్నటిదినము మంత్రివర్గము వారు సమావేశమై జర్మనువార్తా న్యమల నిన్నటిని స్మరించి ఇందువలన స్పెయినువారి నాకలలో 5-వ పాలు ముంచబడినవియు, 100 మంది కధికము స్పెయినుజనులు నష్టమైరియు తెలిపి ఇకముందేమైన నాకలను టార్జిడ్ చేయుచో తాత్కాలికముగా యుద్ధము జరుగు కాలమునందు స్పెయిను దేశపు రేపు లందన్న జర్మనునాకలలో, స్పెయినువారికి నష్టమైనట్టి టన్నులనాకలను స్వాధీనపఱచుకొందు మని స్పెయినువారు ప్రకటించిరి. ఈ విషయమును గూర్చిన సమస్త వివరములను బెర్లినులోని స్పెయినుదేశపు రాజుబానికి వెలుపబడినది. స్పెయినుదేశ మంతరకును వహించి ఇంకను వహింపవలది యున్న తాటప్రభుత్వమున కీదర్య అసందృభముగా లేదని జర్మను ప్రభుత్వమువారు గ్రహింతురని విశ్వసింపబడుచున్నది.

వైరములు లేవు.

లండను, ఆగస్టు 21:— వైరములు బూరితిమని జర్మను ప్రభుత్వమువారు స్పెయిను ప్రభుత్వమువారికి సంక్షేమమును బంపలేదని డేట్ గారు తెలిపిరిని సాన్ నివాస్టి యను తంతి వార్త తెలుపుచున్నది.

రుష్యా

నై బీరియా సిథి

వ్లాడివాస్టు, ఆగస్టు 20 :— జపాను నాకాదశ సైనిక సేన యొకటి ఆమాయ నడిచెనున్న నిగోరికానుగ్గు అను రేవు నందు జపాను పౌరసంరక్షకాధ్యక్షుడు దిగిరి. ఉసుర రంగము నందు బోల్షెవిక్కులకును, జెక్కులకును తీవ్రయుద్ధము జరిగి ముందునకు వచ్చియున్న జెక్కులు వెనుకకుపోయిరి. ప్రస్తుతము తటస్థించిన అనసరమునుబట్టి కేనేడియను సేన యొకటి పంపబడునని యూహింపబడుచున్నది.

బోల్షెవిక్కు సేనాపతి పట్టువనటు

అంబర్డం, ఆగస్టు 22:— వెస్టరుట్టంగు ప్రతీక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— జర్మనువీరమున రెడ్ గార్డు సేనాధిపతి యగు వెల్ హోఫ్ అనునతడు పరుగెత్తిపోవుచుండగా శత్రు లతని పట్టుకొని బ్రిటిషువారి కిచ్చిరి. తెలియవచ్చుచున్నది.

జర్మనీ

అధిని వేతనములను నిలుపుట.

అంబర్డం, ఆగస్టు 21:— ఒక జర్మను సంఘసభలో జర్మను అధిని వేతనముల మంత్రి డాక్టరు సాన్సు బాల్సుగారి ప్రసంగములను గూర్చి యిటులనుడి వెను. — బెర్లినునునకు జర్మనులు మరల స్వాతంత్ర్య మి క్యురలనుకొనేదవలయు కను త్యము. అధిని వేతనమును నిలుపుకొంటు జర్మనుల కొరవము నకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయముని జర్మనీ లోని కార్మికు లిటీసల గ్రహింపగలిగియున్నారు. జర్మనుల కంటే బాగుగా బ్రిటులు పరిపాలింపగలరుట కల్లు. ఆఫ్రి కాలో సేనను తగ్గింప నారంభించిన జర్మనీదేశ మొక్కటియే. పసిఫిక్ సముద్రమునను ఆఫ్రికా దేశముననుగూడ జర్మనులు సంగ్రామమును సజుపగోరుట లేదు. అధిని వేతనములలోని ప్రజల సంక్షోభమే దేశమువారు బాగుగా సజుపగలిగెను విషయము దేశగౌరవముతో సంబంధించిన విషయముగాన అధిని వేతనములను నిలుపుకొనుట అకసరము. యుద్ధమునకు పూర్వ మధిని వేతనముల ప్రజల కున్నవలకు పాత్రులగువారికి వానినినిలుపు కొనట కన్నత విరుద్ధము. జర్మనుల నధికముగా విశ్వసించుటకు బ్రిటిషువారు యత్నింపవలెను.

ఇక ముందు యుద్ధములు కలుగనంద చేయుటకును అంతర్జాతీయ సంధిని సంధింప నధికముగ పాటించుటకును గెల్ల వారును ప్రయత్నింపవలెను. యుద్ధము చేయనివారిని కాపాడుటకును తటస్థదేశములను వదలుటకును చిన్న రాష్ట్రములవారిని కాపాడుటకును సంగ్రామసంబంధము కలవారందరును ప్రయత్నించవలెనని డాక్టరు సాన్సు నుడి వెను.

జర్మను సేనానులను తొలగించుట

లండను, ఆగస్టు 20:— పశ్చిమరంగమున కలిగిన పరాజయము వలన జర్మనులు పెక్కుమంది సేనానాయకులను తొలగించిరి. వంక్రిని నిలుపుటకు సేన చాలదని తెలుపబడెను. రష్యా ప్రాంతమున మరల తొందరలు కలుగుటచే ఆస్ట్రీయా టర్కీ దేశములవారు ప్రాన్సుకు సేనను పంపుట కంగీకరించుట లేదు. ప్రాన్సురంగమున నిలువదగినంత సేన లేదని బెర్లినువారు సంక్షేపించి పలాయనమున కేర్పాటు చేయుచున్నారు. 1918 లో విజయము కలుగుటకు చాలనష్టమును ఘోరములకు జర్మనులు కృతనిశ్చయాలైరి గాని వారు తలచుకొన్న సంఖ్యకంటె ద్విగుణము నిర్మూలమైనను వారికి పరాజయమే కలిగినది. వారికి లోహములు లేనందున ఫిరంగుల నష్టమునకు వారు చాల చింతించుచున్నారు.

బెర్లియుము సహాయక నౌక ముంచబడుట.

కోపెన్ హేగ్, ఆగస్టు 21:— గాస్కోనియను అను దచ్చి నౌక బెర్లియును సహాయక సంఘమునకు ధాన్యమును పిండిని బ్రూక్లినునుండి గాట్ ద్రాయనకు బంపుచుండగా వార్షిజమును సముద్రమునందు ఒక యూబోటు దానిపై ఫిరంగుల గాల్పుగా, దానికి నిష్పంటుకొని అది 20 నిమిషములలో మునిగెను. బాగుగా తెలియనట్లు దానిపై ప్రత్యేకచగుగుర్లు చేయబడి యుండెను. గాయములు తగిలినవారితో సహా 21 మంది రక్షింపబడిరి. బ్రిటికవారిని క్షింప ప్రయత్నింపబడునని యూబోటు వెడలిపోయెను.

ప్రకటన

1292

శ్యానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు యొక్క ఆవశ్యకత:—

గుంటూరు తాలూకా బోర్డు లో కలరా డ్యూటీలో కొంతకాలము పనిచేయుట కొక శ్యానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు కావలయును. మాసమునకు వేతనము రూ. 45-0-0 లున్ను, నిర్ణీతమైన ట్రావిలింగు అలవెన్సు రూ. 15-0-0 లున్ను, ఇయ్యబడును. అప్పులగువారలు తే 31-8-18 డి మించకుండ దిగువ సంతకముచేసిన వారలకు తమ దరఖాస్తులందున స్లంపవలయును.

గుంటూరు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు, గుంటూరు.
17-8-1918. } (Sd) కే. కోటిలింగం,
ప్రసిడెంటు, తాలూకా బోర్డు, గుంటూరు.

వృత్తాంతములు

శ్రీ శ్రీ సైనికులు:— ఈ నెలలో సూరతునుండి 200 మందిని పూనాకు పంపిరి.

మహమ్మదాబాదు రాజాగారు:— 28-వ తేదీ మధ్యాహ్నము రాజా సాహెబుగారు బొంబాయికి వచ్చిరి. రైలు ప్రేక్షక సౌధ భవనము స్వాగత మియ్యబడెను.

అహమదాబాదు యంత్రకాలల పనివాండ్లు:— సమ్మే 18 ట్టు జరిగిన తేదీ మొదలు పనివాండ్లకు వెనుకటి రేట్లమీద 100 కి 35 వంతున హెచ్చు కూలి యిచ్చుటకు తీర్మానింప బడినది.

స్వేదలు కాంగ్రెసు:— స్వేదలు కాంగ్రెసుకు రానొల్లమని ప్రకటించుట అసమంజసమని క్యాబ్మినేషన్ డిక్షన్ కటి కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధులుగా వెళ్ళినవారు 80 మంది ప్రకటించిరి.

యంత్రదళపత్రములు:— ఈ నెల 28-వ తేదీవరకు రూ. 80,14,90,900 ల పత్రములు విక్రయింపబడెను. మైదరా బాదు. వైబాదు గారు (హెచ్. ఐ. హెచ్) రూ. 50,00,000 లు 26-వ తేదీ సంతానమువారు రూ. 80,00,000 లు.

పోస్టుమార్టరు గారు వైకము సభవారింతుట:— పురు కొట్ట రాజ్యములో తేరిన తంకూరు బ్రాంచి పోస్టుమార్టరు గారు తపాలు వైకములో మూడునందల రూపాయలను ఆప వారింతుట కేసుచేయబడినది. కేసు విచారణలో నున్నది.

మార్కాడీ కుకనాశ్యకము:— నాగార్జును యశోదాబాయి యను రెసిడెంటు గారి యొద్ద అమ్మి చేసిరి. తాను యూరోపు లిటిషు నేతకర్మిగానుగాన చెన్నపురి వ్రాకోర్టువారే కేసును విచారణచేయ నర్హులని యశోదాబాయి విన్నవించెను.

లాహారులో వాన:— 22-వ తేదీ యుద్ధయమున లాహారులో గొప్పవర్షము కురిసినది. 3 గంటలవరకు 4 గుడ్డుల వర్షము కురిసినది. వర్షపు గాలి వీచినది. పిచ్చుట మరల నధికముగా వర్షము కురిసినది.

అసఫాలి - వెక్సీరాం శత్రుగణపైని కేసు:— ఈ నెల 28-వ తేదీని ఈ కేసులో తీర్పు చెప్పబడెను. వారిద్దరును 5 డ్లలోను జైలు మేజిస్ట్రేటు గారు తీర్పు చెప్పినంతనే వెలుపల ప్రాకుపడిన వేసవేబజులు అరెస్టుచేయబడుట గావించిరి.

ఎస్. ఎమ్. ఎడ్వర్డుస్ కిలా నిగ్రహము:— గురువారమునాడు సాయంత్రమున బొంబాయి పోలీసు ప్రధాన కార్యాలయమున వెనుక కమిషనురుగా ఉండి ఎస్. ఎం. ఎడ్వర్డుస్ గారి కిలా నిగ్రహమున కన్ను గురగురమై మృత్యు రించిరి. ఎడ్వర్డుస్ గారిని పోలీసు బళ్ళును చాల ద్వాభించిరి.

ఇటలీ ఎగుమతులు:— ఇటలీకి సంపదకు సరకులకు రోమలోని ఇటలీ సగవీయంత్రాలను దిగుమతిదాస్త్రై సెన్సు ను పొందియుండినగాని ఆ సరకులు ఇటలీనిచేరగానే దొర కిమువారు కళకరునుకొందురు అని కలకత్తాలోని ఇటలీ రానుబాకి రోమునుండి రింటివార్త వచ్చినది.

మెంటండు ప్రభువుగారు:— శని (24 వ తేదీ) ఉదయమున ప్రభువుగారు బళ్ళారినుండి గుంటకలు మీదుగా స్వేదలు ప్రెయినులో బెంగళూరుకు వెళ్ళిరి. ఆచటి యు ద్యోగులు స్వాగతి మొసగిరి. దివానా బహదరు కే. పి. ఫుట్ట స్వేక్రేష్టి, సి. ఎస్. బాలసుందరం అత్యురుగార్లుగూడ వచ్చిరి. ఉదయము 6-30 గంటలకు ప్రభువుగారు మోటారుబండి మీద మోసూరు డిపోకు వెళ్ళిరి.

ఒక శ్రీ దొంగలచే నెరుక్కొనబడుట:— వంగదేశమున నకుబాగ్ వైసాటి అను గ్రామమున నివసించుచుండి యొక శ్రీ వెనిమిటటి గ్రామాంతరముపొయినవాటి రాత్రి కొందరు దొంగలమెగ్గువారును ప్రవేశించి యామె ఒంటనుండిన నగలను ఎత్తుకుబోయి యెత్తించినపు యామె మేల్కొనిన నళియ న. కొఱకు బిగ్గరిగ అరిచెను. ఆమె అట్లు అరచుచుండిన తిను యెత్తియు సాగదని భీతికొంది వారామెను కట్టలతో బాది నగలను ఎత్తుక బారిపోయిరి. ఆమె అట్లు మోదబడిన రెండు మూడు గంటల కాలములో చుట్టితి వెను.

వంగదేశపు పోలీసు సేన:— గురువారమునాడు డక్కా లో గవర్నరుగారు పోలీసు సేనను తిలకించిరి. 8 గురికి పోలీసు పతకముల నిచ్చిరి. మిలిటరీ సివిలు పోలీసుదళములలోని వా రందరును ఇనస్పెక్టరులు, కబుఇనస్పెక్టరులు, హెడుకనిస్టేబు లు, కనిస్టేబులును కెప్టను మెక్ఫర్సన్ గారి నాయకత్వము క్రింద బారులుతీరి నిలిచిరి మండరముఖమంటపమున పోరులును పోలీసు, ప్రభుత్వోద్యోగులును గుమికూడిరి. ఉదయము 8 గంటలకు గవర్నరుగారు సభరివారముగా ఇనస్పెక్టరు జనరలు గారితోగూడ నటకు వచ్చిరి

విద్యావేతనములు:— మైసూరు సంస్థానమున విద్య నేర్చుకొనుటలో వెనుకబడిన కులములవారిలో 70 నుండికి పాలై నెల 1-వ తేదీనుండిచేరి రు 10 ల విద్యా వేతనములు ఏర్పరచబడినవి. ఈ వేతనములు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ మున ప్రవేశపరీక్షకు చదువువారి కియ్యబడును. వీనిలో లింగా యతులకు 18, మహమ్మదీయులకు 12, బనిజకులకు 6, వక్కలి గలకు 5, మరి 19 కులములవారికి 21, యియ్యబడునది విద్యా కాఖ ఇనస్పెక్టరు జనరలు కట్టించి రామలింగారెడ్డి గారు ప్రకటించిరి.

ఎనబోతులను సంకెనవైతుండి కీసుకు బోవుట:— గత సోమవారమునాడుదయము ఇరువురు రెండేబోతులను కలకత్తానుండి హేరాకు తోలుకొని బోవుటలో వహారావంకె న దాటవలసినచెప్పు సగముదూరమునకు కాసోతులు సరిగ నె వెళ్ళినగాని సూముదూరము పోయినతరువాత అక్కడరెండు ను బెడలినది వాటిలో నొకటి మనశ్శులు నడచుమార్గమున కుబోలు గజములవైతుండి నదిలోనికిదుమికెను. అది ప్రవాహ ముచే గొట్టుకు పోబడినది. రెండవది బురుబజారువైపుపోయి అచ్చటివారిలో విశేష అంగోళనము కలిగించెను అచ్చవ్వరళ మున ఎవరికిని అపాయము కలుగ లేదు.

కర్నాటకపు మహమ్మదీయునిపై కేసు చేయబడుట:— ఇకముందు ఒకసంవత్సరమునకు మంచినదేతనిమిత్రము ధరా వతు కట్టలనినదని మానమాతుల్లాముకు కర్నాటకపు మహ మ్మదీయునిపై జేయబడిన కేసువిచారణ అలహాబాదుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రారంభించిరి. ఈ మహమ్మదీయుడు వివిధ జాతులవారికి విరోధములు కలిగించియు తెలియజెప్పినది. ఈనెల 11-వ తేదీని మున్ సి రామ్ ప్రసాద్ గారి తోటలో నొక బహిరంగ సభ జరిగినది.

బాబు కాంతనాథు భాగన గొ. పండితమదనమోహన మా లవ్యా బెండ్లి, బాబాజీ గార్లు వైసభలో ఉపన్యాసములు చెప్పిరి. మహమ్మదీయులు గోపాత్యులు జరిగించకుండ ఆటంక పరుపబడవలె ననియు హిందువులు గోవులను పూజించవలె ననియు మహమ్మదీయు లిచటి నుండి తరమి చేయ బడుటకును గోవులు రక్షింపబడుటకును హిందువులు తమ ప్రాణములవైతను త్యాగము చేసికొనవలె ననియు ఉప న్యాసములయందు చెప్పబడెను. యార్భాకు అనంతడి ఉప న్యాసములయందలి భోగట్టాలు తనతో జెప్పిట్లు నేరధుకు నెచ్చెను. ఆ తేదీని వైసభ జరిగియుండలేదని సాక్షులును తానే ఉపన్యాసముల భోగట్టాలు గాని నేరధునితో జెప్పి యుండలేదని యార్భాకునును మేజిస్ట్రేటుగారితో జెప్పిరి. జడ్జిమెంటు చెప్పబడలేదు.

మితవాదుల తేఖు:— తేరారు కాంగ్రెసుకు చేరిన మేము మాంటూగాగారి నివేదికను నామోదించుచున్నాము. కొన్ని కొన్ని వోట్ల సంస్కరణ మనసరమైనను మొత్తము మీద పురోవృద్ధికారకముగా నన్న దని మేము బాగుగా నిశ్చయించి నిర్ధారణ చేసితిమి. ఈ భావమును దేశీయులకును బ్రిటను దేశీయులకును పార్లమెంటువారికిని తెలుపగోరెదము. కాన మితవాదుల సభను ప్రత్యేకముగా జరుపవలె ననువారితో నేకీభవించుచు నీ లేఖను మీకు వ్రాసితిమని ఆర్. ఎస్. మధో లక్ష్మను, కే. జి. డాష్టేనిష్టు, ఎం. మహాదని, డి. వి. భగవతు, ఎ. బి. రే, మీర్జా ఆర్. జేను, కే. డి. పాడ్నే, ఆర్. సి. మహాదని, బి. డబ్ల్యు. జోషీ, కే. హెచ్. చంద్రావర్మ, ఎం. ఆర్. చుధోల్కరు, ఆర్. ఎం. ఫోర, కే. వి. బ్రహ్మకేశవు, వి. జంఖండిరు, ఆర్. ఆర్. జయనంతు, ఎన్. బి. నాగార్జును, ఆర్. ఏ దేశపాండేగార్లు సర్. దిన్నా వాచా గారికి వ్రాసిరి.

వెట్టిపక్క:— బెంగళూరులో బాన్సుహిల్ పేటలో నారాయణపిళ్ళవీధిలో గా పురిష్టులలో నొకరు వెంచిన కుక్క కు క్రమక్రమముగ వెట్టి యెత్తినది. మార్గములను కొందరిని అది కలువబోయెను. గాని వారు దానిని కాటుకు దొరికిరి కారు. అది ఒక శ్రీని వెంట దరిమెక. కాని యామె పరు గెత్తి ఒక ఇంట ప్రవేశించి తలుపు మూసివేసెను. సాయం కాలము దాని యజమానురాలు దాని నొక నదితో ఉపాయ ముగ ప్రవేశవెట్టి తలుపుగొప్ప నిడెను. దానిని ఎట్టుచంపుట యొ యజమానుడు యజమానురాలు ఆలోచించుచుండిన. తలు పుతీసి దానికెదురుగ బోవుటకు ఎవరను సాహసించిరి కారు. అంత నొకడు ఒకతుపాకి పట్టుకొని ఇంటికన్నెక్కి కొంత భాగము వెంటలను తీసివేసెనుగాని కుక్క ఏములనున్నదో చీకటిలో వాని కనుపడెడికాదు. అందుచే ముఝుక దొక కాగడాతో ఇల్లెక్కి ఇంటికప్పురంధ్రమునుండ కాగడాను గదిలో కనుపరచెను ఆతెలుగున ఆజంతువు కుసాకితోగాల్చి చేయబడెను.

ఒక విలేఖరుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— 11-వ తేదీని కృష్ణాజిల్లా నగసాపురం బొనహోలనుందు నిగసాపురం పీసీల్లు అసోసియేషను ప్రసిడెంటు అద్దంకి నుబ్బారావు పంతులు గారి యాజమాన్యముక్రింద గ్రామకరణముల సంఘములకు స్థా పించుటకును వారికిగల కష్టములను జమాబండిలకును కష్టయప్ర యాకములను తగ్గించి జమాబండి గ్రామములలో జరుపుటకును జీతములను హెచ్చించుటకును గవర్న మెంటువారికి మహాజరు ను తయారుచేసి పంపించుటకును సభిజరిగినది. ఆ సభయందు పోదూరు కరణము పోదూరు రామచంద్రారావుగారు గ్రామ కరణములకు ముసపటికంటె ఇర్బాదు వృద్ధిమైన కనులను గూర్చియును పీసీల్లు అసోసియేషను సభ్యులగు తల్లాప్రకడ వేంకటేశరాయయ్యగారు రెండు పంటల కొకసా జమాబం ది జరుగవలె ననియును జమాబండికి కరణములు సామాన్యసంధ ర్భములలో తాలూకాకు చాజరు కావచ్చును లేవండవలెనని యను ఒకతేఖీ యుక్తోగ్గి గ్రామములలోనికి బోయి తినిభీ చేసి డిమెండ్ తొక్కున తాలూకాకు పంపించ వలెననియును కళ్ళూరి మార్తాండముగారు ఆపరణముగా ప్రస్తుతము పడు చున్న యిప్పుదులనుగూర్చియును మాట్లాడినపుట్ల క్రిందితి ర్వాతము తీర్మానింపబడినది: కోజుములు పడుచున్న కష్టము లను నివారించవలెనని ఇండియా గవర్న మెంటువారికిని మద్రాసు గవర్న మెంటువారికిని మిమోరీయలు పంపించుటకును ఇతర జిల్లాలలో సోదరకరణముల సంఘముల కష్టములను కనుగొని వాని నీ సంఘమున కుపసంఘములనుగా జేర్చు కొనుటకును తీర్మానింపబడినది. సంఘమున కుపసంఘముగా నుండగోరువారు పి. ఎల్. సరసింహం పంతులుగారు కెక్రిటరీ పీసీల్లు అసోసియేషను నగసాపురం కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాసి కొనవలెను.

స్త్రీలకు వరప్రసాదిని.
డాక్టరు జె. కె. రావుగారి - భౌతిక పార.
బుతుకుల, బుతుబద్ధులు, కాలము శిష్టి బుతురై.
(సావను, ఆపస్మాము (యూర్పు) తిప్పక నివారణ యగును.
వెల 80 మోతానులు రు. 2-4 0 మాత్రము
(1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము.
45, బిగ్ స్ట్రీట్, ట్రెడ్లికేను, మద్రాసు

బాలురే విరులు	
విజయనగరరాజుల కథలు	0-8-6
చిత్తూరురాజుల కథలు	0-4-0
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు	0-4-0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0-2-6
ఈ చరిత్రలచే మన బాలురు పీరు లగుదురు.	
839	మా నేజురు, కలాభివర్ధని,
యాయనగం, రామచంద్రపురం గ్రామ, గోనాటి జిల్లా	

స్వదేశ విస్కర్తులు	
స్వదేశీయులు రుచికరము బలకరము. ఆంధ్రదేశమున ఆంధ్రులకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినవి.	
చక్కెరవి పాను 1-కి రు.	0-10-0
చప్పని పిల్లలకు రోగుల కుపయోగించునవి పాను	0-12-0
ఆల్లంవి పాను	1-కి 0-12-0
బాదంవి పాను 1-కి	0-14-0
వామ్మవి పాను 1-కి	0-10-0
మాదిరి కావలయునని కోరినయెడల విదురకములు కలిపి, 1 పాను బిస్కర్తులు రు. 1-8-0 లకు పి. పి. గా పంపబడును.	
మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమిషను ఇవ్వబడును. అగణా తపాలబిళ్లను పంపినవారికి క్యాటలాగు పంపబడును.	
స్వదేశ సామానుల అంగడి	
2107	నెం. 25, రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

చెంగల్పట్ట అవసర మండలసభ

అధ్యక్షుల సభాసభ సమావేశము

విశాఖపట్టణమున మిత్రమండలివారు విజయము గాంచుచుండగా, వ్యాయస్థానాధ్యక్షులు ప్రపంచమున స్థాపితము లగుచుండటము నువలన సంతోష కాకములుగ నున్నను, మన దేశమందలి రాజకీయపరిస్థితులలో భేదభావము లుండుట కడంగును శోచనీయము. కాని యీ అంతఃకలహము లచిరకాలమున నే రూపు మాయననియు, ఇవి ప్రజలయందు ప్రబోధమును గలిగించుట కుపకరించు ననియు నా దృఢనిశ్చయము. నూతన రాజకీయసంస్కరణ ప్రణాళిక వై ఈ మండలాధిపాయమున వ్యక్తీకరించుటకై మన మిటు సమావేశ మైనారము. ఈ విషయమై వ్యాప్తమైన సారస్వతమున వివరములును, నూతన రాజకీయములును, అభినందనములును బయలుపడెదలెను. పార్లమెంటు సభయందు, భారతాంగ్లదేశ ప్రతికలయందును చర్చ వివిధ జరిగినది. సర్వేలమైన పీఠాలు మున్నగువారు భారతదేశ పురోవృద్ధికి నిరోధములు గల్గింపజొచ్చిరి. ఇంజో బ్రెటిష్ సంఘము వారు మనకు ప్రతికూలాంధోళనమును సాగించుచున్నారు. వివేదికప్రకటనము హిందూదేశమున గూడ విభేదముల గల్గించినది. దీని నంగీకరింపవలయునా, తిరస్కరింపవలయునా అను విషయమై మన నాయకులలో భేదభావము లుద్భవించినవి. అందుమాలమున కాంగ్రెసు ప్రాతినిధులు కాంగ్రెసు సభను విసర్జింప నున్నారు. ఈ విషయమున నాయకులు దేశమున కపకారమొనర్చు చున్నారని చెప్పుక తప్పదు. వీరిని కాంగ్రెసు పక్షాఢులు లెంద రునుండియూ హడవలసియున్నది. కాంగ్రెసుసభ అన్నిపక్షముల అభిప్రాయములను గ్రహించుటకు సమావేశము గానగునట్టి, వీరిట్లు వర్తించుట అసంభవముగ నున్నది.

మనము ఆగస్టు 20వ తేదీని గావింపబడిన ప్రకటనను గుణముగ తూచా తప్పకుండ నిరీక్షణమును సంసిద్ధమనవసరములేదని వాదించువారలలో నే నిరీక్షణము. బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు నిర్వచించునపుడు, మన ఆశయాలికి వలయు సహకారము వారు చాలవరకు తగ్గించిరి. కాంగ్రెసు-లిగువిధానమే సంపూర్ణబాధ్యతాయుతప్రభుత్వమిది కుపకరించుచున్నది. ఈ నూతనద్వంద్వపరిపాలనాపద్ధతి పట్టి పరిపాలనావిధానమునకు నిరోధమును గలిగించుచున్నది. ప్రతిఫలమునను నిరోధములే గానవచ్చుచున్నవి. ఈ మాంటాగ్యూ పథకమునే ఆధారముగ నైకొని కొన్ని సూచనల జేయవలసినదని యుద్దేశమే యీ సంస్కరణకర్తల కున్నయెడల, తమగుణముగ నెన్ని సహజము గావించినను, సందర్భమే కాని, మనమెట్టి విధానాంతరమునైన దెలుపవచ్చునని మాంటాగ్యూగారి అభిప్రాయము. కావున, ముందు కానరూపముదాల్చు నున్నట్లులో కాంగ్రెసు-లిగు విధానమునందలి ప్రధానసూత్రముల చొప్పుటత్వసరమని నేను నుగువుచున్నాను.

ప్రభుత్వమున వాస్తవంతరముల ప్రసాదించి, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును స్థాపించెదమని ఆగస్టు 20వ తేదీ ప్రకటనము నుడువుచున్నది. ప్రతిపురోవృద్ధి అనంతరమును అంగ్లభారత ప్రభుత్వములు నిర్వయించుచుండును. మరియు, భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులు కాకపోయినను, వారి మానసముల యందున్న స్వాతంత్ర్యభావములే హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యప్రతిష్ఠాపనముల నొసంగ ప్రేరేపించిన వని యీ వివేదికకర్తలు నుడువుచున్నారు. ఈ విషయగ రాజకీయవిషయములలో మనలను బాలకుల తిలకించువారు మన అభివృద్ధిని పరిక్షించునెడల, తత్పరిక్షయందు మనము విజయము గాంచగలుగుదు మనుట కల్ల. ఆంతరంగిక విదేశసంరక్షణమునకు హిందూదేశ మాంగ్లదేశమువై నాధారపడి యున్నంతకాలము ఆ దేశ మనుభవించు స్వయంనిర్ణయాధికారము స్వల్పముగనే యుండవలయు ననియు, హిందూదేశరక్షణము నాంగ్లయలే చేయవలసియుండుటచే భారతప్రభుత్వమువారే యీ బాధ్యతను నిర్వహింపవలసి యున్నారనియు వివేదికము చెలుపుచున్నది. ఈ వాక్యార్థమును గ్రహించుట కష్టము. కనడా, దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా దేశములు, ఓడోయిల బారెండ్ రక్షించుభారము నాంగ్లయులవై మోపినను, వారికి స్వపరిపాలనము నొసంగగా, హిందూదేశమున కేల దానిని తిరస్కరింపవలయునో తెలియకున్నది.

ప్రభుత్వయంత్రమున ననేకములగు నిరోధములు గానవచ్చుచున్నవి. ఇవి బాగరూకతకై యేర్పడిన యెడల సంతోషమే! కాని ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానముననే అట్టి ఉపశ్రమములు గాకుండగ అనేక కట్టుబట్టములు చేయబడి యున్నవి. వీనికి తోడుగ క్రొత్త నిరోధముల నింకను గల్గింప నేల? కాంగ్రెసు-లిగు విధానమునందలి నిరోధములు చాలును.

ఈ విషయములనెల్ల గుర్తించి, కార్యక్రమమునకు గడంగి మీ అభిప్రాయములను వెల్లడింపవలయునని కోరుచున్నాను.

మదనపల్లె జాతీయకళాశాల.

మదనపల్లెనుండి ఒక విశేషకర్త డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. మాపురమునందలి శిష్టవిద్యాలయమున జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమున కనుగొంది ప్రొఫెసరు నేరంకిండ్ గురుమూర్తి ఎమ్. ఏ. (ఆనంట్) గారిచే ఉత్తమ విద్యా విధానమును గురించిన ప్రథమాంశమును జేయబడెను. నుండిర మంతయు పలువురు విద్యార్థులచే క్రిక్కిరిసియుండెను. డి. రామచంద్రరావు గారు, ఆర్. గిరిరావుగారు, నాగసుబ్బయ్య కొందరు సభనలంకరించిరి. ఉపన్యాసకులు సభ్యులకు మనోరంజకమును రీతి నిట్లు ప్రసంగము గావించిరి:

బాలరకు విద్యగతతలకై యవలంబించవలసిన యుత్తమ విశ్వవిద్యులైన విషయమై యిట్లును ప్రసంగముగావించెదలెను. ఇంతింధనులు జరుగుచున్నవి. ముఖ్యముగా ఆమెరికాలో నట్టి విశ్వవిద్యాలయములు మిగులుముగా నుండి బాలర మనస్తత్వము నాధారముగా గొని యుమాల్పములగు విశ్వవిద్యములను ఉనుగొని యున్నది. మానవుడు కేవలము జేమాము మాత్రమేకాదు. ఆతనికి ముఖ్యమైనది ఆత్మికలగు. కావున ఈ రెండియొక్క వికాసము వ్యాపారము ముక్తమార్గమున జట్టుటయే విద్యయొక్క పరమ ప్రయోజనము. కాని యీ ప్రస్తుత విద్యాలయము లీ పరిత్రాక్య సాధకకై పోషకులులేదు. ప్రతిమానవుడు ప్రతిభములగు శక్తులుండును. వ్యాకర్తత్వము, అనంతకర్త, క్రియాశక్తి, కొందరిలో జిజ్ఞాస, కొందరిలో ప్రేమ, దయ, కొందరిలో స్నేహభక్తియు. ఇట్లు బాలరలో నిర్వహింపవలసివలె యుండును. ఆయా శక్తులకుబట్టి వారి మానసములను పరిపాలించి వర్ణములుగా అరండెనుగారు విభజించియున్నాడు. బాలని పూర్వసంస్కారముల ననుసరించి వాని యభివృద్ధిలో తారతమ్యము లేర్పడియుండును. ఉపాధ్యాయుని ప్రభుత్వకర్తమే మనగా ప్రతి బాలని నాతని చక్కనితన నాతనిలో నేర్పజేయుటకై మేల్కొనియున్నచో కనిపెట్టి వాని యభివృద్ధికై సర్వవ్యాపారమునుచేయవలెను. వారివారికి తగిన విద్యల నిచ్చుచుండవలెను. అంతేకాని అందరి మానసుల నొకే యుద్ధున పోషించు బూనికతో వారి సమాజ శక్తుల నభివృద్ధిజేయుట యగును. విద్యార్థులలో సులలికాసము గ నుట్టువలె నున్న ప్రస్తుత మానరూపమును పరిక్షా పద్ధతులను అవలంబింప జరుగు. అయ్యది బాలరును నిరంతరభయభ్రాంతులుగ జేసియో కొన్ని విశేషములను జ్ఞప్తియందుంచుకొని సంవత్సరాంతమున మొగ్గుమాను పరిక్షా పద్ధతులవై వెలిగివట్టుటకే రాని యధాధమనోవికాసమునకు సహాయపడుటలేదు. కాన వారి భావశక్తి, భావనాశక్తి, అనుకరణశక్తి, స్వకల్ప శక్తి యీ మొదలగు శక్తులపట్టి యభివృద్ధి గాంచినవియు పరిక్షించుటావశ్యకము. మతీయు బాలరులు తమ యాలోచనకనుజ్ఞ విద్యా పరిశ్రమకు ఓర్వకలు. కాని యెల్లవారు సమముగా కష్టింపజాలరు. ఉపాధ్యాయుడు బాలరు పరీక్షాశక్తిని పరిక్షించుట ముందుగా గత్యము. ఇందుకై ప్రత్యేక పరికరములు గలవు. వద్రాను జాతీయ విద్యాలయమునకై వీనిని వెప్పించుచున్నాడు. వీరినిబట్టి యే యేబాలరుకెంతి మన పరిశ్రమ నీయజెల్లునో యంతయేకాని హెచ్చుతక్కు నిచ్చి హింసించుటయుండదు. మానవుడు కేరీరమాద్యు ఖాళి భగ్నసాధనకై కావున ప్రతిబాలని బడిలో ప్రవేశించుటకే నీ వైద్య పరిక్ష చేయించి తగిన దేశపరిక్షను నిధిగా చేయించు చుండవలెను. వాంఛిత కర్మయోగమున పరిత్రాక్యమును పోషించినచో బాలరులో పాదుకొను దురభ్యాసములు తొలగ గలవు. క్రమముగా బడికి రావలయుట, పాఠములు నడువవలయుట మొదలగు లోపము లేన్నదే కావించినచో వారిని ఉపాధ్యాయుని తన ప్రేమచే గ్రహిణియుచే దిద్దవలెనని తాత్రములతో కఠిన పక్షుల వాస్తవములు. బాలరు పరప్రవ్యాప్తమార్పులు. గురువులు వారికి నేరమలు కాని వారిని దండించుటకు యములుకారు. బడియే మొక దేవాలయమునకు, చాలులే వైరతములుగను భావించి యాపాధ్యాయుడు తన పరిత్రాక్యమును గుర్తించి, తనజీవితమును ఈశ్వర సేవకొనకు దేశమాప్య సన్నిధిని సమర్పించినచో తాత్ర భక్తికై తన బాలరును కృతార్థముగ జేయగలడు.

కోలాను బంగారు గనుల పారిశుధ్య సంఘము:—డాక్టరు. జె. డి. ఓజోనెయి, ఆర్. హెచ్. పి. బుల్లెను. హెచ్. జె. గిర్ర, ఎం. హెచ్. ఎం. పి. హుట్, సి. హెచ్, రిచర్డ్స్, డబ్ల్యూ. ఎం. పిచ్చర్డ్స్, సి. డి. రాబర్ట్స్, గులాం మహమ్మదు కలామిగార్ల నీసంఘమున సభికార సభ్యులనుగా మైసూరు తొరతమువారు నియమించిరి.

పాలికల కున్నతపాఠశాల.

నరసాపురము పొరుల విజ్ఞానము. తమ పట్టణమునందుగల పాలికల ప్రయుచరీ పాఠశాలనుత్తమ పాఠశాలగ మార్చి పాలికల మన్నతవిద్యావానమును చేయు చు నరసాపురము పొరులకొని విజ్ఞానమును గవర్నరుగారికి పంపుకొనిరి.

గోదావరి జిల్లా పట్టణమునకు పట్టణములందు నరసాపుర మాగోగ్గలదమైన పట్టణము. అందు 18 వేలవంది ప్రజలు నివాసము చేయుచున్నాడు. అందు కల్పెరు కచ్చేరీ, చెన్నపురి వ్యాంపరకళాభిమతి, కె. ను జిల్లామునము కచ్చేరీలుగ, ఒక ఉన్నత పాఠశాలమును కల్పెమాట్టణమునకు మిమరీల ప్రచారమును కలగు.

తాలూకాయందు 83,975 స్త్రీలు కలరు. తాలూకాయందలి 85 గ్రామములందు 10 లక్షలవై వీరిని మువారికి శిస్తు చెల్లుచున్నది. గోదావరి జిల్లాలోని అచలాపురము నాజోజ తాలూకాలందలి గ్రామములను కృష్ణాజిల్లాలోని భీమవరము, నెల్లూరు నరసాపురము తాలూకాలలో గ్రామములను నరసాపురము సమీపమునందు కలను.

చెన్నరాజధానియందును త్రాపి ఆంధ్రదేశమునందును వ్యాపారము చాల తక్కువగ కలదు. స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి కేవలమునందును మాత్రమేయున్నది. జరుగుచున్నది. ఆయుధ్యువ్యాప్తికై పాలకులు భనసహాయముచేసి తన శిక్షాసాధనముగ పోషించుచున్నాడు.

మా నట్టణమునందు పాలకు లిరువది కల్పెరము క్రిందల పాలికల విద్యులందు మైయరీపాఠశాల మొకాని కలకొల్పితి. అందు 250 చుండి పాలికలు చదువుకొనుచున్నాను. ప్రస్తుతపు పాఠశాలయందు స్త్రీ విద్యులవిద్యుల వర్ణసింతులు సాకగ్యము లేకపోవుటచే వారు గజన్యల కాకపూర్వమే మైయరీతో చదువు చాలించుకొనవలసి యున్నాడు. లేదా వారు పురుషుల పాఠశాలయందు ప్రవేశించవలసి యుండును. పురుషులు స్త్రీలును కలిసి చదువుకొనుటకు భారతీయుల తత్వభావించెదరు.

స్త్రీల విద్యావిషయమై పాలకులు సామకంధ భావములతో మోచించుచుండు నర్మకలతో ప్రస్తుత మైయరీ పాఠశాలను హైస్కూలుగ నేర్పాటుచేసి అందు ఆంగ్లభాషను రెండవ భాషగా నేర్పరచి విద్యావానమును చేయుచుండు ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రకటన. (1291)

మదరాసు బహిరంగ కాలోచన సభ (Publicity Board) యుద్ధ విషయమున రాజధానిలోని వివిధ ప్రదేశములలో నాయా ప్రదేశ భాషలలో నుపయోగించుటకు గాను మితముగా తగు మనుష్యులయొక్క పరిశ్రమమును ఉపయోగపరచుకొనుట యను విషయము ఆలోచనలో నున్నది. ఈ విషయమున నుపన్యాసకులుగా పనిచేయ నిచ్చుకల తగు మనుష్యులు వారి సమృద్ధిని దెలుపుచుచేసిన సభవారు రంజితదరు, జిల్లాబాగ్ సంచార మొనర్చుటకు కొలది మంది యువన్యాసకులను వేతనమునకు నియమించుటకు చూడ దలంచుచుండిరి. కాన ఈ సావముల కర్తృత్వగల వారి యొనర్చుచుండి దగభాన్యులు అందుకొనబడును.

ఉపన్యాసకులకు వలయు సాధనములు సభవారిచే నిర్వహించేబడును. నింతలాంతగులు అందుల కవసరమగు నామగ్రులతో నియబడును. 20-8-18. } (Sd) సి. డబ్ల్యూ. డోర్రి, కార్యదర్శి, బహిరంగకాలోచన సభ, మదరాసు.

కావలెను. (1292)

తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీభాషలు తెలిసినవారు కాకతెను. నభలలో "అహింస" అను విషయమును గురించి యువస్వనింతులు నావధ్య ముండవలెను. వెంటనే దగభాన్యులను పంపును.

శ్రీ జీవరత్నజ్ఞాన ప్రచారకనిధి కార్యాలయము స్వేచ్ఛకోడ్డు, హైదరాబాదు, డిక్కెను.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీజయంతి:— ఈ నెల 29 వ తేదీ గురువారము నాడు శ్రీజయంతి పండుగకు చెన్నపురి హైకోర్టు మునిసిపల్ బడున.

శ్రీ సంగీతశాల:— ఈ నెల 25-వ తేదీ యాదివారము వధ్యాన్నము 4-15 మిషనులకు ఘోషాల్లో రామనాథము వాస్తవ్యులగు శ్రీవాస ఆయ్యంగారి గాత్ర పాట జరుగును.

చెన్నపురిలో నాటవ హిందీతరగతి:— కోమలేశ్వరేశ్వరీ వాస్తవ్యుల సౌకర్యము కొరకు హేరినకోడు లో నెం 25 రు గృహమును స్వామి సత్యానందదేవ్ జగజీవ నాటక హిందీతరగతి తెలుపబడును.

కచ్చయ్యప్ప ధర్మకర్తలు:— వైశ్యకర్తలలో నొకరుగనుండి రావులహుదార్ సి. కణ్ణెక్ పెట్టిగారు రాజీనామా యొగగించిన వారికి 2 రులగి. ఎమ్. కిషన్ ముదియారగారు ధర్మకర్తలగ నెన్నుకొనబడిరి.

దక్షిణహిందూదేశపు వైశ్యసంఘము:— సంఘపు వర్గంతయు సంఘసభ్యులు సమావేశమును ఈ నెల 25-వ తేదీ యాదివారము ఉదయము 10 గంటల మధ్యాహ్నము 4 గంటల కంటే వారాయణమొదలి పీఠిలో రామానంద మూలములో జరుపబడును.

సత్సంఘము, సైదాపేట:— శేటిరాత్రి 7-45 గంటలకు వైశ్యసంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద సైదాపేట లో వెంకటాద్రి కోటపీఠిలో రామానందవిజయవిలాస్ మందిరమున బ్రహ్మశ్రీ శింశాపూరు శ్రీ. గణేశశాస్త్రియారు గారు ౧౫౫౯ గీతోపన్యాసము చెప్పెదరు.

లవకుశ నాటకప్రదర్శనము:— చెన్నపురాంధ్ర సభవారు ఈ నెల 25 వ తేదీ యాదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి యాజమాన్యమున బల్లారి పండిత శ్రీ. నరసామయ్యశాస్త్రిలవారిచే రచియింపబడిన లవకుశ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

భారతకైస్తవ మద్యపాన నిరసన సంఘము:— వైశ్యసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద చింత్రపేటలో సత్యానంద మెహెరాయలు హాల్లో ఈ నెల 27 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 6-15 నిమిషముల కొక బహిరంగ సభ జరుగును. పూజనీయు లగు ఏ. మోహన్లు ఎం. ఎ. గారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు. ఓ. కందస్వామిపెట్టి, సి. నెల్వ రాజులు, పి. ఇ. జేతేశ్వరశాస్త్రి త్రాగుడుగుర్ని ఉపన్యాసము లిచ్చురు.

తపాలు నోటీసు:— ఈ నెల 26-వ తేదీ సోమవారము వధ్యాన్నము 4 గంటలకు రంగూను తపాలస్టేషన్ చెన్నపురి నుండి బయలుదేరును. రిజిస్టరు కాని తపాలు ఆ నాడు పగలు 1 1/2 గంటలకంటేను, రిజిస్టరు తపాలు 1 గంటలకంటేను బంగ్లా మున్నగునవి 12 గంటలకంటేను జనరలు తపాలాఫీసు లో బడవేయవచ్చును. కర్రమునందలి ఇతర తపాలాఫీసులలో తపాలు గట్టివేయడకు జేరలు ఆయా ఆఫీసులలో కనుగొనవలయును.

ఒక విందు:— హిందూపత్రికా సంపాదకులగు ఎమ్. కమలారంగయ్యంగారికి గడచిన సాయంత్రము మూడు పె విలియన్లలో నొకవిందు గానింపబడినది. పలువురు తీగుదనములు వెళ్ళుచుండీలు విందునకువచ్చిరి. గా॥ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారును న్యాయమూర్తులు సహావయ్యులు, శేషగిరిఆయ్యులుగారును అతిథులలో నుండిరి. హిందూ, పాశ్చాత్యవిధానముల ననుసరించి అతిథులకు ఉపహారములు పెట్టబడినది. విందునుండిన వారు తీసుకొనిపోయిన వాస్తవ్యుల వాయిదాపెట్టబడినది. అతిథుల తిరిగివచ్చిన దివాన్ బహదూర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు కొక చిన్న ఉపన్యాసము చెప్పిరి.

పిమ్మట ఆయ్యంగారు పూజలచే నలంకరింపబడిరి. తమకు గానింపబడిన గౌరవమున కుచికిరిసిని క్రమ్యత్తరమిచ్చి ఆనందము కనువేరిరి విద్యావేత్తమునిమ్మట కేర్పాటు గానించిన మహమ్మదీయులకు ఆయ్యంగారు వందనము లాచరించిరి. ఇట్లు జరిగినపిమ్మట వారందరు నెంట్లట స్టేషనునకు వెళ్లిరి. అందరి చివరలనుబడిన 6-15 నిమిషములకు ఆయ్యంగారు రైలులో బొంబయనగరమునకు వెళ్లిరి.

చెన్నపురి అధికారుల ప్రకటనము:— పరాసు రంగమున స్థితి మిత్రమండలికి చాల ననుకూలముగా వచ్చుది. ఇదివర కెన్నడు సంత యనకూలముగా నుండలేదు. జర్మనల అవస్థలందము జర్మనల పరాజయముగా పరిణమించినది. శాఖాసీయు లగు మార్షలు పాకుగారి యాజమాన్యముక్రింద మిత్రమండలిచే రవస్థలందమును ప్రారంభించిరి. వాటికిల జరిగిన పురోగమమునకున సోయిసననండి రెయిన్సువరకు ను గలవారి పంక్తి వరకు వారికేమైనది. జర్మనలకు సానుగ్రహమున్నగునవి పంపబడు మార్గముల కాటంకము కలిగినది. ౨౫ నెలలో ఏక్రిమం డలి వారు 80 వేల మంది జర్మనలను 1000-1500 వెడ్డెక్లంగులను 10000 మరఫ్ఫిరంగులను లక్షకుపాకులనుపట్టుకొనిరి. ఆముద్రములో వాల్లన ఆంగ్ల సేనయు మొదటి పరాసుసేనయు మార్షలు హేగుగారి నాయకత్వముక్రింద బాగుగా పనిచేసెను. ఇదియులుండ రష్యలో జర్మనలకు క్రొత్తచిహ్నులు కలిగినవి. మిత్రమండలివారు త్రురపుకొనను పురోగమము నలుపుచున్నారు. జూస్టావీలుకు తోడ్పడుటకు వారు నైబేయాలో పనిచేయుచున్నారు. కాస్టియన్లముద్రమునకు దక్షిణమున నొక ఆంగ్ల సేన అమెరికా సేనతోను చేకరైతిగల రష్య సేనతోను కలసెను. ఇట్లన్నిరంగములందును మిత్రమండలిచే కొత్తిడిని కలిగింపగలిగినచో జర్మనల కవిరకాలముననే పరాజయము చేకూరగలదని లండను నగరమునుండి ఇటీవలవచ్చిన తంతివార్తలవలన తెలియుచున్నది.

న్యాయస్థానవార్తలు.
చికా ఆపరాలను సవరించుట:— డబ్ల్యూ. ఇ స్మిత్తు కంపెనీ గుమాస్తా సి. టి ఆర్. భాష్యము నాయుడు కంపెనీ నీవారి చికా ఆపరాల లెక్కలను సవరించి కొంతద్రవ్యము అపవారింపినట్లు చేయబడినకేసు గడచిన దినమున విచారణ చేయబడినది. 6 గురు జూరర్లును శేరస్థుని యందు శేరము గాంచిరి 8 గురు శేరము లేదనిరి. న్యాయమూర్తులు 6 గురి జూరర్ల తీర్మానముతో శేకీధివిని శేరస్థునికి 8 సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష విధించిరి.

పరువు నష్టపుదావా:— రంజిల్ దాస్ అను వాని కొకముద్రాక్షరకాల కలదు. డి. కె. ఏవరు అను ఆసామి చతుర్భుజ బుకలో దాను అను కంపెనీలో గుమాస్తాపనియందుండెను. రంజిల్ దాస్ ఏవరు మర్యాదకు ఖాటుగలుగు మాటలతో గొన్ని కరపత్రములను గుజరాతి భాషలో ముద్రించినట్లు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసుచేయబడినది. మేజిస్ట్రేటు గారు రంజిల్ దాసునకు శిక్ష విధించిరి. కాని ఆపీలు కోర్టువారు తన సాక్ష్యములేదని నమ్మి రంజిల్ దాస్ శిక్ష తప్పించివేసిరి.

తనపై ఏవరు ఆన్యాయముగ కేసుచేసి తన కమర్షియల్ జరిగించినట్లును, అందునిమిత్తము తనకు పరువునష్టపరిహారము ఏవరులన ఇప్పించవలయు ననియు రంజిల్ దాస్ హైకోర్టులో దావాచేసెను.

రంజిల్ దాస్ చేతనే వై నుదహరింపబడిన కరపత్రములు ప్రకటితములై నట్లు సాక్ష్యముకలదనియు ఆకరపత్రములయందు వివరింపబడిన యంతములన్నియు ఏవరునడతకు అనుగుణ్యముగానే యున్నవనియు తగినకారణము లేక ఏవరు రంజిల్ దాస్ పై క్రిమినలుచర్య జరిగించినట్లు గుజువుకాలేదనియు హైకోర్టువారు భావించి దావా కొట్టివేసిరి.

ప్రాఫసరు కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారి సందేశము.

ప్రాఫెసరు కోడి రామమూర్తి నాయుడు గారు స్వదేశీయులకు ఈ క్రింది సందేశమును ప్రకటించుచున్నారు:— మనము మేల్కొనినది బొంబాయికి వెళ్లి అనగర జాతీయ మహాసభ యంగ్ల మహజై రాజ్యాంగ సంస్కరణములను సర్వవిధములను మోచించి తెప్పించవలయును హిందూవులు, మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేశ్వరులు, మితవాదులు అతివాదులు, అన్ని సంఘములవారు విశేషముగ సమావేశము కావలయును.

మితవాదుల మహాసభ.
సర్ వీక్టరు వానా, నెటల్ డు, గోకుల్ డాన్, పరేక్, సమర్థ, రహింతు డాన్, ఖరీఖాయిగా డాన్లొనిం చిన మితవాదుల సభ శేటిసాయంత్రము ౫౯ గీకోమ వాచాగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. సభా సమావేశ కులుగాక సర్ డొరాబ్ తాతా, సర్ జంసెట్టి జీతీభాయి, సర్ వితల్ దాస్ తాకర్నీ, లలూభాయి శ్యామలదాస్, సర్ మహాదేవ చాబల్ శ్రీనివాస శాస్త్రి మున్నగు మితవాద నాయకులకేటలు సభకువచ్చిరి. సంఘమున జేరుటకు నికనశే కులు తమ యిష్టమును వెల్పుచును ఉత్తరములను వ్రాసియుండిరి మాంటేగు మెన్సుఫర్డు సంస్కరణముల నంగీకరించి వానికి ఆమోదమును వెల్పుటకు గత ఆగష్టు 20-వ తేదీ ప్రకటనాను సరణముగ వానియందలి విషయముల నికను బాగుపఱచుటకు కొన్ని విధానములను సిఫార్సు చేయుటకును బొంబాయి యందు మితవాద మహాసభ జరుపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. సర్ డిన్లా వాచాగా రావ్యోగసంఘాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. సర్ నారాయణ చందావర్ గురు, సర్ మహాదేవ చాబల్, సర్ జన్నట్టి జీతీభాయి సర్ బాలచంద్రకృష్ణ, సర్ హోల్కర్ నాడియా, చివకొలార్ నెటల్ డు, గోకుల్ డాన్, పరేక్. శ్రీనివాస శాస్త్రి, డబ్ల్యూ. ఎ. వేంబర్డుగార్లు ఆవ్యస సంఘాసాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. 9 మంది కార్యదర్శులు గను సమర్థగారు సాధారణ కార్యదర్శిగను నియమింపబడిరి. సభా ప్రయత్నములను జేయుటకు కార్యనిర్వాహకసంఘ మొకటి యేర్పఱుపబడినది. ఆవ్యసంపబడినవారు మాత్రమే సభలోనికి రానియబడవలె నని తీర్మానింపబడినది. ప్రతి సాధారణ సభ్యుడు 10 రూ॥లును, ఆవ్యససభ్యుడు 30 రూ॥లును చెల్లింపవలెను. చివకొలార్ నెటల్ డుగారి ఉపపాదనమువై బాబు ను రేంద్రచాధ జెనర్లీగారిని సభాధ్యక్షతగ్రహింప ప్రార్థింప తీర్మానింపబడినది. సభాకాలము నిర్ణయింపబడలేదు.

విలేఖకులకు సూచన.
చెన్నపురి డాక్టరు; పరిషత్తు ప్రభావము; బిరునోలు విలేఖకుడు; బీద విద్యార్థుల పాట్లు; నమ్మకక్రొహి; అమ్మి ప్రసన్నము; బొంగ పట్టువకుట; ఘంటారవము; మితవాదులు— అతివాదులు; నరసారావుపేటవిలేఖకుడు; అతివాదమితవాద రాజీమార్గము; ప్రకటింపలేనందులకు చింతిలుచున్నాము. — సంపాదకుడు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. పాడ్లాఫీసు, బొంబాయి.

నిలవసాము 7,70,00,000 రూపాయలు

ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడినది, ఎంపొవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితమగు పెట్టుబడి, వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మకముగ ఆదాయమును సమకూర్చుటయే గాక, పాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునేని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగ మార్గము. (672)

Applicatons are invited from respectable Telugu knowing gentlemen for the post of a Travelling agent for the Telugu districts Most favourable terms to those who can give guarantee of business.

Apply to:—
W. St. John church,
Branch Secretary.
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Great Britain

A Liner Strikes a Mine and Sinks.

LONDON, August 22.
PARIS.—The Messageries Maritimes Liner "Polynesian" (6373 tons) enroute from Bizerta to Salonika with Siberian troops, struck a mine on August 10th and sank. Nineteen are missing.

Belgian Relief Steamer Sunk. By a German "U" Boat

LONDON, August 21.
COPENHAGEN.—The Dutch steamer "Gasconier" enroute from Brooklyn to Rotterdam with a cargo of grain and flour for the Belgian Relief Committee was fired on without warning by a "U" boat in Norwegian waters. The vessel which was fully marked and flew a special flag took fire and sank in twenty minutes. The crew of 21 including the wounded were subsequently rescued but the "U" boat made off without attempting to save the victims.

LONDON, August 22.
The Tram and Bus strikers are resuming work tomorrow.

Central Powers

Retention Of Colonies.

Colonial Secretary's Statement.

Exposition of German Policy and Aims.

LONDON, August 21.
AMSTERDAM.—The German Colonial Secretary, Dr. Solf, addressing a German society referred to Mr. Balfour's latest speech. After denying that Germany did not intend to restore Belgium as an independent state he spoke of Mr. Balfour's references to the German colonies. Dr. Solf declared that consciousness was spreading among the German working classes, that the retention of the colonies was a vital question for Germany's honour. He denied that Britain could govern colonies better than Germany. Dr. Solf proceeded to claim that Germany was the only power which adopted demilitarisation in Africa as one of her war aims. "Neither in the Pacific nor in Africa," he continued, "does Germany wish to pursue an aggressive policy. We desire a compromise as regards the colonial question on a basis of colonial possessions which shall correspond to the economic strength of European nations, and to the merits which they have shown in the matter of the protection of the coloured races entrusted to their care. Colonisation means mission work. States which endeavoured before the war to respect the humanity of coloured races have won the moral right to be Colonial Powers. This right Germany won before the war." Dr. Solf concluded by urging that Britain should endeavour to cultivate more confidence in Germany. All belligerents should awaken to the realisation of their common tasks, namely, prevention of future wars, ensuring efficiency of international agreements, safety of non-combatants and sparing of neutral States in future wars and protection of national minorities.

Mr. Massey Contradicts.

Dr. Solf's Statements.

LONDON, August 22.
Interviewed by Reuter Mr. Massey, Premier of New Zealand, replying to Herr Von Solf's demand that German colonial possessions should correspond to a measure of protection on which the Germans had accorded to coloured races said he had no personal knowledge of Africa but as regards the Pacific Islands he was able to say that Germany was hated and detested by the native races who on the other hand had shown in the most practical form their sympathy with Britain. The natives of New Zealand, Fiji, Parotonga, Gilbert Island and other places made supreme sacrifice for the allied cause. On the contrary Mr. Massey had never heard of any native of any island occupied by Germany before the war who wanted to fight for Germany.

America

Admission of War Refugees into U.S.A.

Waiving of Immigration Laws Proposed by the President.

LONDON, August 23.
WASHINGTON.—President Wilson has transmitted to Congress a joint resolution authorising admission of war refugees to the United States. The resolution proposes waiving of immigration laws in their case until six months after the war. The resolution is particularly designed to admit eighteen hundred Serbian refugees including five hundred children now in Russia.

The Manpower Bill.

Both Houses of Congress began debate on the manpower bill. The House of Representatives will sit continuously till the bill is passed.

OTTAWA.—Quebec Bridge has passed the severest tests. Government will take it over shortly.

Russia

Red Guards Commander Captured. Delivered to the British.

LONDON, August 22.
AMSTERDAM.—The "Weser Zeitung" learns from Archangel that Petapoff Commander-in-Chief of Red Army in Murman was caught by peasants when fleeing and given up to the British.

Western Front

German Misleading Communiques. French Contradiction.

LONDON, August 22.
PARIS.—Referring to the recent German communiques a semi-official statement issued here says:—The "German" command being no longer able to plead elastic falling back or victory for rearguards or desire to secure more freedom for manoeuvre to explain his retreat simply denies it. This method is too simple to take anyone in. Facts fortunately speak for themselves.

The Meaning of the French Push. "A Great Strategic Scheme."

LONDON, August 20.
The series of blows, now being dealt to the Germans on the whole front from the Belgian frontier to Rheims, is remarkable, not merely for the rapidity with which they succeed each other, but for the fact that they are not isolated enterprises, but "integral parts of a great strategic scheme, directed by a master mind" as a Paris expert expressively phrases it. "Ludendorff is like a bully, being manoeuvred and mastered by a jujitsu expert." It is conceded that the Germans planned a retreat, but they were forced to carry out their retreat according to the will of the Allies, and if they try to stand, they will risk the annihilation of their whole units. The fresh heavy losses which the enemy has again sustained proves that his retreat is in nowise a voluntary operation he pretends. Apart from material losses, the enemy is suffering heavily in morale from the paralysing uncertainty imposed on him by the variety in the tactics and strategy of the Allied operations. The attacks of Generals Mangin and Byng, the two outstanding operations of the moment, have been successful, because both have effected a complete surprise. General Byng avoided a frontal attack along the Somme, and by striking further north, prepared the way for converging the attack on the Somme positions from north and south. General Mangin's advance left on the Oise promises to envelop Noyon from the east, thus helping General Humbert in the Lassigny region.

The German Debacle.

More German Leaders Superseded.

ALLAHABAD, August 23.
LONDON, August 20th.—More German leaders have been superseded owing to the western failure. The excuse is made that there were not men enough to hold the line. Austria and Turkey are reluctant to help in the west owing to eastern developments. Berlin fears a lack of numbers to hold the west and retreat preparations continue. The enemy was prepared to sustain vast losses to secure a 1918 success but has lost twice the estimated number and has been defeated. The enemy's loss in guns is serious as metal is short. ("Pioneer" special cables.)

German Press Gloomy.

British Empire's Unity.

LAHORE, August 23.
London, August 20th.—The German press is gloomy at the unity of the British Empire evidenced in the successful formation of a permanent Empire Cabinet. It is gloomy also over the great success of the British War Bonds during the period of the German drives this year. ("C. & M. Gazette")

Albert Town falls into British Hands.

LONDON, August 23.—1-10 A.M.
Last night's British communique says:—The English East Country, London, and Australian troops holding the sector between Somme and Ancre attacked with the object of carrying positions on high ground traversed by Bray-Sur-Somme Road. The attack was completely successful. We captured the whole of our objectives at an early hour and advanced two miles on a front of over six miles. We retook Albert. The enemy strongly resisted at certain points particularly on slopes north of Bray which itself did not form part of our objectives. In this latter sector, a counter-attack pressed up back five hundred yards. Fighting continued for sometime in Albert until the town was finally cleared by our troops. In this successful operation, we took fourteen hundred prisoners and a few guns. We also progressed on the left bank of the Ancre south of Beaucourt. North of Ancre the enemy counter-attacked heavily at a number of points. After the repulse of one hostile assault early in the morning in Miraumont sector enemy again attacked in this sector and entered our positions. Our counter-attack immediately drove him out. The enemy also succeeded northeast of Achiet-Le-Grande in pressing back our forward posts, but again our counter-attacks re-established the position, two hundred prisoners being taken. We repulsed other attacks east of Courcelles and east of Moyenneville. We took in all over five thousand prisoners. Yesterday and to-day between the Somme and the Moyenneville, and on the Lys front we progressed east of Merville and in the direction of Neufberquin taking prisoners and machineguns. We also advanced our line north of Bailleul on a front of one and a half miles taking prisoners. We repulsed a raid in the neighbourhood of Dickebusch.

London, August 23.—1-10 A.M.
Last night's British communique says:—We have captured Albert, Australians participating. We took fourteen hundred prisoners and a few guns.

Allies Advancing Towards Bailleul in Flanders.

LONDON, August 22.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring this evening says:—Last night we established ourselves along nearly the whole railway between Mireumont and Beaucourt except in Miraumont sector. We fell back in the vicinity of Achiet-Le-Grand where enemy has concentrated. Sharp fighting occurred at Beaugard between Mireumont and Fuyisieux which is finally in our possession. None of enemy counter-attacks was pushed with great strength or determination and none made us give ground. An operation launched on high ground between Albert and Bray was eminently satisfactory. More than a thousand prisoners were taken totalling four thousand in two days. In Flanders we are steadily advancing towards Bailleul. Our successes yesterday and to-day entailed quite light casualties.

Germans Bombard Dunkirk.

Allied Aerial Activity.

LONDON, August 23.—1-15 A.M.
The French communique says:—Yesterday we brought down seventeen enemy aeroplanes and destroyed six captive balloons. Several times we caught retreating enemy under machineguns in the region of Lassigny and between Oise and Aisne. We dropped during the day thirtyfour tons of bombs in the region of Chauny, Margival, Vauxaillon and Anizy-Le-Chateau. During night we dropped twentyeight tons on rail-stations of Thionville, Conflans and Masnières also on the battle-zone. Numerous bursts on objectives and fires were observed on stations of Conflans, Haas, Guiscard, Chauny Thionville, Thiancourt and Pontavert. Yesterday evening Germans bombarded Dunkirk with shells of great calibre. Seven civilians were killed and one injured.

French Pursuit Continues.

LONDON, August 21.
Reuter's correspondent at French headquarters wiring last night says: Pursuit continued during the whole afternoon and evening yesterday. We reached Oise at Semigny just as bridges were blown up but destruction was incomplete. Farther south as we occupied Petit Taupas enemy began to retreat in disorder. Numerous trains on the other side of the Oise were seen hurrying northward. Throughout the afternoon enemy rearguards fought most fiercely to save important material but in vain. Our troops at the close of the evening advanced to St. Paul. Other regiments following collected a huge quantity of material, heavy guns and machineguns. Our artillery and cavalry pushed ahead. It was soon noticeable that enemy's resistance chiefly by machineguns was diminishing. Nevertheless it was desperate at certain points, notably at St. Aubin to north of the Hill 140 where we were fighting with bombs. The batches of prisoners arrived all night long. It was impossible to count them as there are at least several thousands. Enemy considers positions of his first line divisions as most precarious. He rests his hopes on the second line division which are echeloned in depth in order to resist at all costs. Our advance continued this morning towards Ailette through enemy's broken front.

British Aviation Communique.

LONDON, August 23.—1-15 A.M.
Last night's British aviation communique says:—Thick mist prevented our aeroplanes from participating in the early stage of attack north of Ancre on August 21st, but when the weather cleared participation became active. Our airmen attacked hostile troops and transport from low altitudes with bombs and machine-guns. Scattering ammunition wagons and marching columns, also in several cases silencing guns firing at our tanks by means of bombing and machinegunning them from the air. We dropped twelve tons of bombs during day and destroyed 21 aeroplanes. We drove down eight out of control. Eight British are missing. Our night bombers dropped 25½ tons of projectiles on different targets. Cambrai and Marceing stations where heavily attacked, also a number of railway bridges lines aerodromes and billets. We broke down Aubigny-Au-Bac bridge on Douai-Cambrai road. All our machines returned. One of our nightfliers brought down in flames a large enemy bomber. One British machine reported missing yesterday has now returned.

Enemy in Full-Retreat

On Both Sides of Oise.

Between Matz and Aisne.

LONDON, August 23.
PARIS.—A semi-official statement issued here says that enemy is in full retreat on both sides of the Oise between Matz and Aisne on a front of 50 kilometers. Our light detachments have crossed Divette.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Sale of War Bonds.

CALCUTTA, August 24.
The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 23rd August 1918, amounted to Rs. 30,14,90,900 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	12,34,77,600
Bombay	8,29,48,800
United Provinces	1,99,16,800
Madras	1,94,53,400
Punjab	1,93,04,800
Burma	1,12,34,600
Central Provinces	37,92,900
Bihar and Orissa	36,91,300
Assam	4,61,400
Minor Administrations	92,00,600
H. E. H. the Nizam of Hyderabad	50,00,000
Baroda State	30,00,000.

Bengal Police.**Presentation Parade at Govt. House.**

Dacca, August 22.

His Excellency the Governor held a parade on Thursday at the new Government House grounds in Dacca. The object was to witness the decoration of eight members of the Police Force with the King's Police Medal and the distribution of rewards to Inspectors, Sub-Inspectors, Head Constables and Constables of the Bengal Police. The Dacca military police battalion and the civil police force of Dacca under the command of Captain Macpherson were drawn up on the lawn to the north forming three sides of a hollow square facing the staircase of the terrace of Government House. On the terrace itself there was a large company of the residents of Dacca, of police officers and other Government Officers in uniform. At 8 A. M. His Excellency attended by his staff and the Inspector-General of Police came into the terrace and standing at the top of the staircase received the salute.

Delhi**Mr. Asaf Ali Acquitted.**

DELHI, August 23.

Judgment was delivered to-day by the Additional District Magistrate in the case in which Mr. Asaf Ali a Member of Delhi, and Neki Ram Sharma were charged with having addressed a public meeting in contravention of an order served on them by the Chief Commissioner under the defence of India Act to refrain from doing so. The defence was to the effect that the meeting addressed was a private meeting of the Home Rule League while the prosecution contended that since the membership was granted by merely signing a form and paying the subscription it was open to the public and as such it was a public meeting. The Court found them not guilty of the charge and acquitted them both. A large crowd outside the court received the judgment with cheers.

Bombay**C. P. Moderate Leader's Letter to Sir D. E. Watcha.**

BOMBAY, August 23.

The following letter has been received by Sir Dischaw Watcha: We the undersigned members of the Congress organization in Barar and sympathisers with the same who believe that the scheme of constitutional reforms framed by Mr. Montagu and Lord Chelmsford constitutes a distinct advance over the present state of things and a substantial step on the road to complete Responsible Government, though in some respects it does not go far enough and requires modification in other features, deem it necessary to place before the country and the British Parliament and British public this our view to which we have arrived after a very careful study of the reforms proposals and criticism to which these were subjected. We therefore wish to communicate to you our concurrence with the suggestion made by you and other veteran Congress leaders that a conference of moderates should be held in September or October to give expression to your and our convictions.

YOURS SINCERELY :-

R. N. Mudholkar, K. G. Damle Vishnu, M. Mahajani, D. V. Bhagwat, A. B. Ray, Mirza R. Bag, K. D. Fadhye, R. V. Mahajani, B. W. Joshi, K. H. Chandwarkar, M. R. Mudholkar, R. M. Khare, K. V. Brahma Keshaw, V. Jankhandikar, R. R. Jaywant, N. B. Nagarkar and R. A. Deshpande.

35 per cent Increase in Wages to Ahmedabad Millhands Granted.**Award of the Arbitration Committee.**

BOMBAY, August 23.

The award in the arbitration of the mill hands' strike in Ahmedabad has been given and it has been settled that a thirty five per cent increase over old rates as demanded by the workers will be given with retrospective effect from the date of the strike.

Arrival of the Rajah of Mahamudabad.

BOMBAY, August 23.

The Rajah Sahib of Mahamudabad arrived in Bombay this morning and was accorded an ovation at the Railway Station.

280 recruits have been despatched to Poona from the Surat district recruiting depot this month.

On Thursday evening His Excellency the Governor of Bombay performed the unveiling of a marble bust of Mr. S. M. Edwards, lately Commissioner of Police, Bombay at the head Police Office, subscribed for by the members of the Bombay Police Force. In doing so, His Excellency paid a warm tribute to the services rendered by Mr. Edwards, Police Commissioner, and complimented the Bombay City Police Force on their efficient and untiring services through the long and strenuous period of the war.

The Bombay Cricket Carnival.

BOMBAY, August 24.

After an interval of three years the quadrangular cricket fixtures are again to be played in Poona. There are many who consider that these matches should always be played in Bombay and never in Poona and for many reasons this might be desirable. On the other hand the climatic conditions and the wicket favour Poona and there has been a general feeling of satisfaction among all classes of society in Poona that in spite of the great difficulties which the various communities have had to contend arrangements have been made for the matches to take place in Poona this year. The difficulties were real, but owing to the kindness of two local gentlemen, bungalows and accommodation have been found for the Parsis and Mahomedan teams and all difficulties have been overcome. On the last occasion when the fixtures were played in Poona the Presidency 11 was successful. The Presidency have a strong 11 again this year despite

the war conditions and the three Indian communities are also in a position to select eleven as good as any they have ever put in the field. Given fine weather and the usual fast the Poona wicket, there should be high scoring, for all the teams will have really high class batsmen.

The Marwari Child Murder Case.**Appeal of the Convicted Persons.**

BANGALORE, August 24.

Naga and Yesoda Bai, the two accused in the Marwari child murder case have appealed to the Hon'ble the Resident, against the judgment of the Session Judge of Civil and Military station, who sentenced them to death. Yesoda Bai in the course of her appeal states that she is a European British subject and as such she should be retried by the High Court of Madras.

70 Scholarships to Children of Backward Classes.

BANGALORE, August 23.

Mr. C. R. Reddy, Inspector-General of Education in Mysore notifies that from the 1st July last 70 scholarships to the value of Rs. 10 monthly have been awarded to the students of backward communities studying in Entrance class of the Mysore University. Of these 18 go to Lingayets, 12 to Mahomedans, 6 to Banajigas, 5 to Vokkaligas and remaining 21 to nineteen other communities in the State.

Lord Pentland's Tour.**Arrival in Bangalore.**

BANGALORE, August 24.

H. E. Lord Pentland arrived this morning at Bangalore city from Bellary via Guntakal by special train and was accompanied by Mr. T. E. Moir, I. C. S., private Secretary, Captain Money, Military Secretary, and Captain Peet, A. D. C. Major James, First Assistant Resident and Mr. F. C. Conningham, Superintendent of Civil and Military Station received His Excellency. There were also present Dewan Bahadur K. P. Puttana Chetty, President of the City Municipality Council and Mr. C. S. Balasundaram Iyer, Chief Secretary to Government Office, Mysore. At 6-30 His Excellency motored from the station on a visit to the Hosur Remount Depot.

The Ganjam District Special Conference.

BERHAMPUR, August 23.

[From Our Own Correspondent.]

The Ganjam Special Conference assembled in the local Town Hall this morning. Nearly one hundred delegates have been registered till now about half the number are Non-Brahmins. All taluqs. and classes are represented. The Chairman of the Reception Committee, boldly criticised the scheme and he saw no danger even in rejecting it. The President deplored the distrust exhibited by the authors and advocated important modifications. Both deprecated the Moderates' unpatriotic attitude. The whole conference resolved itself into the subjects committee and met immediately. (By Wire.)

Official War Bulletin.

MADRAS, August 24.

The following official bulletin has been issued in Madras:—Cables from London show that the situation on the Western Front continues to develop in favour of the Allies. It was never better than it is to-day. The German offensive has been turned into a German defeat, and the Allied forces, under the brilliant command of Marshal Foch, have taken the offensive. Their latest advance restores the line from Soissons to Rheims, and seriously imperils the German lines of communication. During the last month the Allies have captured 80,000 Germans, between 1,000 and 1,500 big guns, 10,000 machineguns and more than a lakh of rifles. In these operations the Fourth British Army and the First French Army, acting together under the command of Sir Douglas Haig, have played an important part.

At the same time, the Germans are met by fresh difficulties in Russia. The Allies are advancing in the far north; they are intervening in Siberia to co-operate with the Czechoslovaks; and a British force has now joined hands with the Armenians and the Russian loyalists south of the Caspian Sea.

If the Allies can continue this pressure all round, the collapse of Germany cannot be long delayed.

Lahore had the heaviest rain of the season yesterday morning; nearly two inches being registered up to eight o'clock. There was a strong storm of wind and rain and more rain fell later in the morning.

Thirty Cawnpore Citizens' Manifesto. Against Moderate Conference.

CAWNPORE, August 23.

A manifesto signed by more than 30 citizens who have attended as delegates previous sessions of the Congress declares emphatically against abstention from the special session of the Congress at Bombay.

1918 సంవత్సరము 10 వేదవర్షకు హిందూదేశపు రెండవ యుద్ధమును అయోజ్యాలయంచు యచ్చిన సామ్రాజ్యమునకు
1. జెంకూరు రూ. 28,68,500, 2. తిరుపాటూరు 11,84,700
3. సిల్లిరీ 5,32,800, 4. తంజావూరు 3,18,700,
5. మలబారు 3,08,500, 6. తిరువళ్ళూరి 2,95,800,
7. కోయంబటూరు 2,67,600, 8. గోదావరి 2,50,800,
9. గంటూరు 2,14,100; 10. సామలూరు 2,09,700; 11. చెంపల్లె 2,07,300, 12. మధుర 1,57,200, 13. రామనాథపురం 1,39,800, 14. కర్నూలు 1,07,100, 15. బళ్లారి 98,800,
16. తిరుచనూరు 98,200, 17. కొత్తూరు 96,700,
18. గంగూరు 92,400, 19. దక్షిణ ఆంధ్రా 72,800, 20. కడప 71,500, 21. ఉత్తర ఆంధ్రా 65,100, 22. నెల్లూరు 63,000, 23. కొచ్చి 61,500, 24. కృష్ణా 56,800,
25. నెల్లూరు 29,500, 26. అనంతపురం 27,600, 27. చిత్తూరు 4,300. మొత్తము రూ. 78,90,800.

రామచంద్రపురం వార్తలు

(మాస్కోకియ విశేషమునుబట్టి)

ప్రజాశాసనము

రామచంద్రపురము, ఆగస్టు 20:—ఈ మధ్య రెండుమాసముల దినములు ప్రజలుగా మునుపటి సూర్యరశ్మిలే ఎడతెరిపి లేకుండ చినుకుపడినది. మరల నిప్పుడు యెండలు మబ్బులు కూడ గన్పించుచున్నవి. గోదావరి గాలి విశేషముగా వీచుచుండుటచేత నది వచ్చుచున్నట్లు తోచుచున్నది. ఇచ్చటి శిరోష్ఠికి యిటు తరుచు మారుచుండుటచేత గ్రామమంతయు జ్వరములు వ్యాపించి యున్నవి. ప్రజల దేహశాస్త్రము మొత్తము వికారబాగులేదు.

అభిప్రాయము

వెద్రాపురం తాలూకా బోర్డు (వెసి డెంటు వేలు మొదలి యాతగారు యా మధ్య నిచ్చటరెండుదినములు బాన్నారు. తిరిగి మొన్ననే వెల్లిపోయినారు.

జిల్లాకలెక్టరు గారి పర్సనల్ ఆఫీస్ డెంటు యు. రామా రావుపంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు నిన్న నిచ్చటకు వెంట్రాబండియందు వచ్చి యుద్ధమును వనూలుగురించి కాబోలు యచ్చటి యుద్ధాగ్రామాల తాలూకా చేరియుండు సమావేశముచేసి వారికి గట్టిగా వనూలు చేయునట్లు బోధించి వెల్లిరి.

ఇచ్చటి రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరు గారున్న ఎ. కృష్ణారావు పంతులు బి. ఎ. గారు కలెక్టరు ఆఫీసుకు బదలయింపబడిరి. వీరు అడకారబుద్ధితో ప్రజలను బహుదయతో జూచిరి. గ్రామస్థులు నిన్నటిదినము వీరికి యల్పాహారముల విందు చేసి సంతోషభావించిరి.

నివేశకలములు

వెద్రాపురం తాలూకాబోర్డు గ్రామమున నుమారు నాలుగు యెకరముల భూమిని నివేశకలములక్రింద యచ్చటకు గాను సంపాదించి యప్పటికి అయినారు సంవత్సరములు కావచ్చుచున్నది. ఇప్పుటి వరకా కలముల వ్యరికిని యిచ్చుబడియుండలేదు. ఈ మధ్య తాలూకాబోర్డు (వెసి డెంటు గారిచ్చటికివచ్చిరి గాని యిందువిషయమై ఏమియు నిర్ణయించకనే వెల్లిపోయిరి. ఒక కంచము భూమి రు 450 లకు విక్రయించెదరటం. ఈ వైకము సంవత్సరముకు రు 22-8-0 చొప్పున యరువది సంవత్సరములలో తీర్చుకొనవచ్చును. వారిట్లెంతకాలములస్వముచేసినను వారికేమియు నష్టములేదు. ప్రజలనష్టపడిన వారికేమి? వారి వెల్లిబుడిసాన్ని వారికి వడ్డీతో చేసినట్లే విక్రయించెదరు. ఇక నయినను ఆలస్యముచేయక త్వరలో దయచేయించ ప్రార్థితులు.

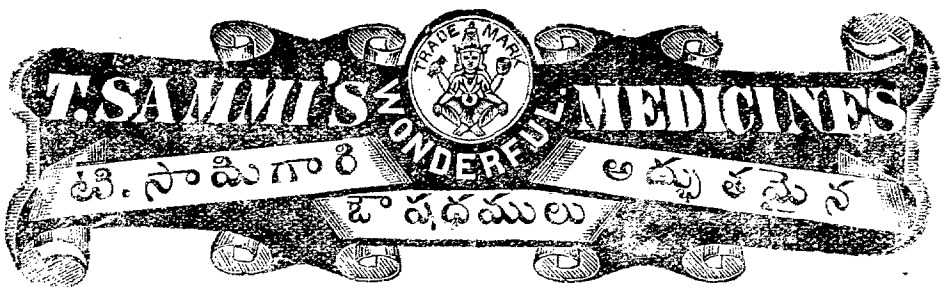
గణపతి సేవా సమాజము.

ఈ సమాజమువారు మాగ్రామ చెరువుగట్టున తాలూకా బోర్డువాడదనుండి కొంతస్థలమును గజాననమందిరము కట్టుట కొరకును, అందోరీడింగురూము వెల్లిబుట్టకు సంపాదించి యప్పటికి రెండవ సంవత్సరములు కావచ్చినది. కొన్ని గ్రామములు బోయి కొంత వైకముగూడ వనూలు చేసినట్లుగూడ తెలియుచున్నది. ఈ సమాజపు నిబంధనల ప్రకారము మొదలైతర మందియున్నాలో, వైక మంత వనూలుయినదో, ఎంతఖర్చు అయినదో, మిగతా వైక మెవరివద్దనున్నదో, యింకను ఎంత వనూలు కావలెనో, అదిఎందుకు వనూలుచేయలేదో, యింకను సమాజముయొక్క యంతరీఖంధలగూడ తెలిసికొని గ్రామస్థులు చాలమంది సమాజమునందు శరీరతూహలుయై యున్నారు. చెరువుగట్టున యసంపూర్తిగా కట్టినభవనము ఏకాగ్రము చేతనే తాలూకా ఆస్సానీయేషను వారికి యత్తురని వినుచున్నాము. అట్టిచునుండుటకు కొరబడుచున్నారు. గ్రామములలో యింకను సుమారు రు 200 లు వనూలుచేయవలసిన వైకమున్నట్లు తెలియుచున్నది. అది వనూలుచేసి భవనము పూర్తి చేయ ప్రార్థితులు.

కన్నములు.

నానాటికి కల వెల్లికలమునుండుటచేత నీతాలూకాలో చోడలభిలికూడ యెక్కువగుచున్నది. ఈ మధ్య నీగ్రామములో నాలుగైదుచోట్ల ప్రవేశించుటకు చోరులు ప్రయత్నించిరి గాని వీలుచిక్కలేదు. వారు పట్టుబడనలేదు. ఒక కంసాలివారియంట ముక్రము సుమారు రు 100 లు అస్తిపోయినది. పోలీసువారు యిదివరలో వీలు తిరుగుచుండెడివారు. ఇప్పుడు ఏలినో మునివేసినారు. గస్తీవాడుగూడ గస్తీతిరుగుటలేదు.

అప్పుడప్పుడు ముందుగా గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెక్కి పిమ్మన కవిటీదార్లవల్ల బంగారు సతకమున్ను, వెండిసతకములున్ను బహుమానములుగా నొసంగబడి పున్నవి. (1117)

హిందూ యోగము:—కడుపునొప్పి, కడుపుబిరుగుట, కీళ్లవాలుపు, పక్కనోప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితర వాయువు నొప్పిలు, అతి శిఘ్రముగా స్వస్థులుగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదన్ని 2-8-0.

హిందుక మాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పేగులు కూయుట, అబ్బిము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతి భేది, శిథి భేది రక్త భేది, నోటి పుండు, పండ్లనొప్పి, కన్నీ, తేలు పట్టువం, జలుబు, స్త్రీలకు బుతు కాలములందు కలిగెను కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ మయిన నొప్పిలున్ను అతి శిఘ్రముగా స్వస్థులుగును.

దీని వెల 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరవివర్తి:—సాధారణమైన దినాల పేరట నుం డడి జ్వరములు, చలిజ్వరములు అవని కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీని వెల 0-8-0, 0-15-0.

టె. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లపేటి, బాహుకారుపేట, చెన్న పట్టణము.

TRANSFER OF WAR LOAN BONDS

For shares in our Com-pany will benefit our King and Country and help Swa-deshi. Let every patriotic Indian buy a few shares of Rs. 25 each. For pros-pectus and application forms apply to the Manag-ing Director. (962)

The Swadeshi Industrials Ltd. CONJEEVARAM.

మంచి బ్లాబ్బాకు సిరా. (1261)

అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠతను పొందజేసి, చౌకయి పదిని, ఒకమాత్ర ఒకబుడ్డి మంచిసిరా యగును. 144 మాత్రలు ఒక రూపాయి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషు భాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayee Ink Store, 5, College Square, Calcutta.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకము మహా కస్తూరమాత్ర ల విష్ణుదేవను పరికింపును.

ప్రతి వర్తమానము లక్షణాలని సీతాల విక్రయంబునున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలాహ్, మలియనేజ్, గోవా, కీజి, విలెండ్, కాన్యా, కా, మన్నుగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకాయమాన" కస్తూరి మాత్రం సీసా మి యింట నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరకెట్టుకొనుట శిష్టిభావము.

శీతలము, శీతవాతము, శీతజ్వరము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, కాజము నొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంత ప్రకారమే వాత్సర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో నేకకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కస్తూరిక మాతృకలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుందురు.

రిజిస్టరైన యీ వ్యాపార చతురులు, ప్రతి సీసాయం నును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుబంధము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్ని సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే

- 6 సీసాల లోకనాసి చెప్పించికొనిన ఒకటి ఖచ్చితముగా 1-9-0
- 12 సీసాల లోకనాసి కొనిన 2-12-0
- 25 సీసాల లోకనాసి కొనిన 5-0-0

ఇను పురోగములకు సాగుజ్ఞ ఆయుర్వేద్య దీప్తి సిద్ధాంతములను కొరకును.

వినియోగము:—శ్రీ సీతా రామ వైద్యశాల, మైసూరు

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co, Dealers in Watches Materials, Tools BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.

(881) ఉత్తరములు అంగభాషలో వ్రాయవలయును.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురితియే జ్వరమును హరింతుట కిది సాటిలేనిదము. మలేయా (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తివేడి. కొన్ని వచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరముందు సమయమందు యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యెలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో మొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అల్లా-అల్-లా) హంరావ్ హంతు రం గారు వ్రాసిరి:— మియొక్క జ్వరహరి జ్వరములను మునుపటియును అమానుసైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వముగా తెలిపించెదను. వద్దా కాల మార: భవండు సాల్ పెట్టిలో నుండు నా గ్రామములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, మెన్రి వారియొక్క జ్వరహరినికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నిశ్చయజే స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధపాపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల ఆ. 8, రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం కొరకడం కష్టమైన యెడల కేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హార్రిన్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని, ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమెన్ కార్ వీధి, మదరాసు. (1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

మలయ చందనము

(1261) నెగరొగమునకు మతారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి తెలియదు. ఇత్యము లేదు. పిచికా! మున్నగు కవచచిక్కిల పనిలేను. చచ్చుమైన మా మలయచందనము ఎలావు, తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధము. నెగరొగమును మూడు భూటలలో మాన్యును. దబ్బీ 1-8 2-0-0. గంధర్వపూర్వసి, రాజమండ్రి.

వాంతి బ్రాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధులను ఖండింతుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనమందుగురిని బ్రతికించుచుంది.

వెస్లియన్ మిషన్ సానైటీ రికరెండు టి ఎఫ్. నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:— వాంతిలేదీ కలిగినవాకి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసియును శేష మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యము చెప్పగలను. 1884 సంవత్సరమున దక్షిణ ఇండియాలో నుండు మన్నారుగూడి అనే నా పూరిలోనున్న మట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంతిలేదీ విశేషముగా వ్యాపించి ఉద్రేకించుచుండెను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంధ్రోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వుండున గాను వచ్చిరి. వారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుమారు, అనగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి నాకుక చేసే విధము చెప్పితిని. ఇక్షుము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏమగుచు బిడ్డయన, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని నాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము విజయని నమ్ముటకు నాకు పూర్వమైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి ఔషధపాపులలోను వర్తకులయొద్దను దొరకును సీసా ఒకటికి వెల ఆ. 8, రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0

మీకు ఈ ఔషధం కొరకడం కష్టమైన యెడల కేరుగాయీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము. ఈ ఔషధము రక్తమహమ్మదీసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యువ్యతను మనము చేసి చేతి కాని మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. 219 ఆర్డరాను దబ్బీ 1-8 రూ. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవింద్, ఆంధ్రనిగ్రహ ఔషధశాల, 157, బ్రాహ్మ మహాన.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, ద్రవక దార్దము, పులితేపురాదు, ఘోరముగావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి నునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను నీసాలు
నీసా 1-కి వెల
2-8-0, 4-0-0.

**శ్రీ జ గ రి
లీనరు టానిక్.**

వైద్యమునకు మంచిమందు. దోగులకు సంధించు తల గొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తడిగమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ధ లి త ము శాశ్వతము.
ఈ సాల్యూషన్ వెల్లె 1-కి రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దబ్బియు ఇ. సిల్వ్ అండుకో,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంట్ రోడ్డు
మదరాసు

మలబద్ధమునకు మంచిమందు యీవ్ లిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము
368

బెల్జిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

అచరకుష్ఠపు రక్తములను జనించు బాధ్యములకు కీటములతో బండు, తిరుపులను, వచ్చులను, గండములను పుండ్లను, ప్రారంభింపవలను అన్నివిధములలో గలుగు చిన్న వ్యాధులను సోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి కేక్తివంతమైన రక్తశుద్ధికారిణి

వనోషధి సారసపరిల్లా గుణ వియుక్త సిగ్నలతోబాటు, కడలనైనను మళ్ళనచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను హామియు. కీరమునందలి సాదనోదోషములను, చలబద్ధక మున కాల్పనంబంధమును శోష్యము సోగొట్టిం క్రమును కు ధిభయను. కేరూరోగ్యమును గలుగజేయును. 16 కోజుల ను కండుకు 4 ఔన్సు బుడ్డిలో అమ్ముదును.

పాప్రేలును. — పి. డి. సావంత్,

144. వననవాడి, నెం2 పోంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,
Panasawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డిపో,
మాంట్ రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన కెలకు దొరకును క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (1946) మేనేజరు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీలో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి మొదాంద్ర మహాజనసభలయందలి సభ్యుల సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువస్వామి ముఖ, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీకా. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టిపేట, మదరాసు

మో స పో కు డు

తుప్పుపట్టినయెడలను చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండు చేయనది మొక్కటియే.

వెయిలెన్ కవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Willes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వం తెనలకు కప్పులకును నుకయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా కైలువే కంపెనీలును ముగిసిపలువారు పల్లికు వర్కువారు బాగ్గుగనులవారు బోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాబోపొవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ సింజెట్టు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రెలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

తెపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

368

మదరాసు

కామోజిష్ గోరునప్పుడు ఈప్రతిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయినా

"ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జగ్గనీ గారడి, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాణ ప్రవేశవిద్య, వాసుదేవ మనోజేగణ, హస్తలాభము, ఇండ్ల ము ఇంద్రజాలము, శ్రీయాసానము, మంత్రశాస్త్రము, భూకైద్యము, యంత్రములు, అపరికాభావి చిట్టతీర్థ రహస్యము, విచిత్ర రహస్యములు గలవు. ఇంతేగాక మహాపుణ్య మహా మహాదేవులు, మహాదేవస్థాన పుట్టింపుకు, తిరుమలలో సమాధి యగుట, మహాపుణ్యమున పిరిగి బ్రతికింపుట, రథరేఖలేక తలకాయంతట మాటలాడించుట, కండ్లకు గంటలు కట్టుకోని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గానిలో మహాపుణ్య నిరాధారముగా నిల్వట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అపూర్వముగా పేదలో బిడ్డవలెనవి గాగరంటి యిచ్చుచున్నాను. డబ్బు సంపాదించుట కిది సులభ మైన మార్గము. నెలకు నందలకొని ద్రవ్యము ఆర్జించుకోగలరు. ఈ నెల ఆఖరులోగా కొనవారికి మూలమే యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కివ్వబడును. ఇతరులకు రు. 15 లు. వలయువారు వెంటనే తమ సభాస్తుతో కూడా ఆద్యాత్మికంగా 1 మాసాయత మాత్రము మనియార్డరు ద్వారా యీగ్రంథి విలాసమునకు పంపించినచో ఆ పరమరస్యమైన గ్రంథమును మరల రు. 8 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (894-984). పి. ఆర్. నవారాజు సామెతు, కంకోట (గుంటూరు జిల్లా)

మాంటెగ్యు సంస్కరణములు.

మాంటెగ్యుగారు ప్రకటించిన సంస్కరణములు గ్రంథము ఆంధ్ర భాషలోనుండు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములో పున వెలువడగలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పతరువువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడునూ చదువలసిన గ్రంథము. డిమిట్ ఆర్కైవ్ ప్రాసైజునందు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము 7, తంబుశెట్టిపేట, మదరాసు

HYDERI DISPENSARY.

హైదరియూనాని సిద్ధోషధములు

డాక్టరు హైదరుహు సేక్

నెం 30, తిరువల్లి క్లెయిన్, గుజలి, మదరాసు.
కేవలంకేట సాఖ్యపరచియుండు ప్రసిద్ధమైన ఔషధములు.
సవాలులు, రాజులవల్ల ఆదరించబడి, నెడల్పుగనులూ, గ్రామములు, బండ్లు యితర బహుమతులను యిచ్చియున్నారు. మాకాటలాగువల్ల విశేషము కాగలదు. కేవలవ్యాధులకున్న మాకర్థ మందుచిక్కగలదు. కొన్ని మాత్రమే ప్రచురించితిమి.
1. కల్పిసుమోదరి:—భాతుపుష్టి కలిగించి, వీర్య వృద్ధియిస్తూ నడుము నీవు నెంపులు పోగొట్టి జ్ఞానకళ క్షిణియై చూడ్చు 16 పుటలయందు డబ్బి 1-కి రు. 1-8-0
2. లినమెంటం మోదరి:—వైపుకొలెం, చిన్న ప్పుడు తెలివితేమిచేతన, అలికారకముచేతన, కలిగెడు అంక దోషములను బలహీనతను పోగొట్టి నరములకు బలము నిచ్చి గట్టిపరచును. 1/2 అవున్సు నీసా 1-కి రు. 1-0-0.
3. మోదరిమిక్ శ్చెరు:—ఇది నీరుచుకు, తెలుపు మొదలగు కగరోగములకు నేవించిన కి గంటలలో గుణవిచ్చి బాధ్యులూ పూర్తిగ ఉపశమించును. మరల యెప్పుడును రాదు. 2 అవున్సుల నీసా 1-కి రు. 2-0-0.
4. మోదరి ఆయల్:—లోపలికి పుచ్చుకొనుటకు మూలికలతో దించబడినది. ఒక వారములో వాయువు, అన్ని విధ పుండ్లు, కొరుకుడు స్వస్థపడును. తెల్లకల్లకుష్ఠవ్యాధులు, భగంధ్రములు మొదలగునవి కి వారములలో నివర్తయగును. నాలుగవున్సుల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0
5. మోదరి డియూ బెటీస్:—ఇది బహు మూత్రాంతర్గత మధుమేహ సంహారిణి నేవించిన కి దినములలో మూత్రమునందు కచ్చుతీపున్న, నీళ్ళతాపమున్న నిలుపును. 21 దినములు నేవించినచాలు. 12 పుటలగుల నీసా 1-కి రు. 1-